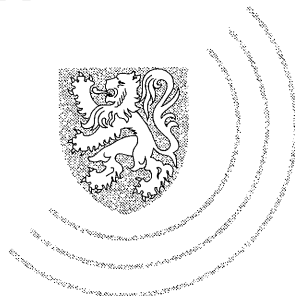

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

4 december 1997

ONTWERP VAN DECREET

**houdende een vermindering van de onroerende voorheffing ter stimulering
van tewerkstellingsbevorderende investeringen**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Eddy Schuermans**

Samenstelling van de commissie

Voorzitter : de heer Robert Voorhamme.

Vaste leden : de heren Herman Candries, Paul Deprez, Johan De Roo, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Eddy Schuermans ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Didier Ramoudt ;

de heren Carlos Lisabeth, Jef Sleeckx, Robert Voorhamme ;

de heren Emiel Verrijken, Frans Wymeersch ;

de heer Jean-Marie Bogaert ;

de heer Jos Stassen.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Cannaerts, Jos De Meyer, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heer John Taylor, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heren Louis Bril, André Denys, Dirk Van Mechelen ;

de heren Freddy De Vilder, Fred Dielens, Jacky Maes ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Jan Penris ;

de heer Chris Vandenbroeke ;

de heer Jos Geysels.

Zie :

741 (1996-1997)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen
- Nr. 3 : Verslag over hoorzittingen
- Nr. 4 : Amendementen

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden besprak het ontwerp van decreet (Stuk 741 (1996-1997) - Nr. 1) houdende een vermindering van de onroerende voorheffing ter stimulering van tewerkstellingsbevorderende investeringen op 9 en 23 oktober, 6 en 21 november en 1 december 1997.

Op 21 november werden hoorzittingen georganiseerd (zie Stuk 741 - Nr. 2).

I. UITEENZETTING DOOR DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA

– Situering, krachtlijnen en objectieven

De minister wijst erop dat reeds in september 1995 de idee werd gelanceerd om in Vlaanderen een loonkostenvermindering door te voeren. Het heeft twee jaren geduurd eer een maatregel aan het Vlaams Parlement kon worden voorgelegd. Dat alleen al is een bewijs dat Vlaanderen dringend meer bevoegdheden nodig heeft om een invloed te kunnen uitoefenen op zijn eigen werkgelegenheid. Blijkbaar is dit nog niet toegelaten, als men de interpretatie van de Raad van State moet volgen.

Op 14 december 1995 werd binnen VESOC tussen de Regering en de sociale partners een merkwaardige afspraak gemaakt. Met het oog op de bijkomende werkgelegenheid wordt het nut en de noodzaak van een vermindering van de personeelskosten erkend gericht op die ondernemingen met de grootste werkgelegenheidsbijdrage, ter bevordering van de arbeidsintensieve groei.

De Vlaamse regering zou onderzoeken welke techniek de beste resultaten kan opleveren voor de bevordering en het behoud van de werkgelegenheid. Gelet op de bevoegdheden van de federale regering zal de Vlaamse Regering overleg opstarten met de federale regering om tot fiscale of parafiscale maatregelen te komen die de werkgelegenheid rechtsteeks bevorderen.

Het VESOC gaf aldus aan de Vlaamse minister de opdracht mee een maatregel uit te werken die niet beperkt was tot de gewestelijke bevoegdheid. De Vlaamse minister kan aldus een maatregel uitwerken, binnen een federale context. Deze stelling werd onderschreven door alle sociale partners.

De afgelopen twee jaren werd hard gewerkt aan de Vlaminov maatregel zoals deze hier nu voorligt.

De minister merkt op dat heelwat hindernissen dienden te worden genomen, zoals overeenstemming binnen de Vlaamse regering, de maatregel diende te kaderen binnen het werkgelegenheids-overleg tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners. Daarenboven rees verzet van Wallonië tegen het gebruik van vennootschapsbelasting in de oorspronkelijke Marivlam-maatregel, dit terwijl Wallonië verantwoordelijk is voor slechts 15 percent van de opbrengsten van de vennootschapsbelasting.

Ook rees verzet van de Raad van State tegen het feit dat Vlaanderen een werkgelegenheidsmaatregel wilde nemen. Het parcours dat met deze maatregel is afgelegd, geeft de maatregel dan ook een belangrijke signaalfunctie, nl. het belangrijke signaal dat er iets gedaan moet worden aan de arbeidskosten voor de ondernemingen en een belangrijk signaal dat Vlaanderen, indien nodig zelf iets kan doen aan de verlaging van de arbeidskosten.

Vlaanderen is bevoegd voor het economisch beleid, met een duidelijke link naar het werkgelegenheidsbeleid toe. De minister verwijst naar de vermindering van de successierechten bij familiale opvolging in de ondernemingen, bij behoud van de tewerkstelling. Daarenboven is er eveneens in de expansiewetgeving een duidelijke band met het werkgelegenheidsbeleid (vrijstelling van onroerende voorheffing bij nieuwe investeringen) die banen scheppen.

Het feit dat momenteel gedacht wordt om de oorspronkelijke Marivlam-maatregel in te voeren op federaal vlak, eventueel medegefinancierd door de Gewesten, bewijst overduidelijk dat de Vlaamse Regering het met de eerste maatregel bij het rechte eind had, alhoewel het macro-economisch beleid toch nog grotendeels behoort tot het bevoegdheidsdomein van de federale overheid. Vlaanderen kan slechts inwerken op de loonkostverlaging via subsidiemechanismen. Door de Vlaamse regering werd de maatregel meer omgevormd tot een investeringsmaatregel, die gekoppeld is aan de fiscaliteit.

De minister verwijst verder naar de toelichting bij het ontwerp (Stuk 741- Nr.1, blz. 5). De aangepaste maatregel (Vlaminovin) wordt door zijn binding met de fiscaliteit (onroerende voorheffing) niet als bedrijfsinvestering-ondersteunende maatregel beschouwd door de EU, temeer daar hij eveneens

wordt gelimiteerd en als "de minimis" kan worden beschouwd.

Zonder binding met de onroerende voorheffing zou de maatregel een zuivere bedrijfsinvesteringsondersteunende maatregel zijn.

Zulke maatregel ressorteert onder art. 92-93 van het EU-verdrag en moet bijgevolg als overheidssteun beschouwd worden. Een aantal procedurevoorschriften moeten dan worden voldaan, zoals een voorafgaandelijke mededeling aan Europa, de maatregel moet samengeteld worden met andere bestaande bedrijfsondersteunende maatregelen om na te gaan of het toegelaten steunplafond niet wordt overschreden e.d.m. Dit zou de toepasbaarheid van de maatregel bemoeilijken. De Vlaminov-maatregel werd daarom opgebouwd rond het principe van de investeringstegemoetkoming, maar gekoppeld aan een aantal voorwaarden. Nieuwe investeringen in vaste activa dienen in het kalenderjaar 1997 minstens gelijk te zijn aan de investeringstegemoetkoming. Aldus werden de opmerkingen van de Raad van State opgevangen. Er werd zorgvuldig voor gewaakt dat de invoering van een systeem van "derde betaler", geen aantasting is van de belastbare grondslag van gemeenten of provincies, teneinde alle bevoegdheidsconflicten te vermijden.

De minister schetst de krachtlijnen van het ontwerp van decreet als volgt :

- De Vlaminov-maatregel voorziet in een vermindering van de onroerende voorheffing anno 1998, op voorwaarde dat deze ondernemingen hun gemiddelde werkgelegenheid in 1997 minstens op het peil gehouden hebben van hun gemiddelde werkgelegenheid in 1996.
- De vrijstelling is beperkt tot een forfaitair bedrag per werknemer, waarbij de hoogte van dit bedrag afhankelijk is van de arbeidsplaats (behoud van bestaande of creatie van een nieuwe arbeidsplaats) en de onderneming (ondernemingen met minder dan 50 werknemers en andere ondernemingen).
- De ondernemingen moeten voldoen aan een investeringsverplichting, zodat enkel uitbreidings- en vervangingsinvesteringen ondersteund worden. Investerings die ten koste van de werkgelegenheid gaan zijn uitgesloten.
- De maatregel is gericht op de ondernemingen in de be- en verwerkende nijverheid. De maatregel ontziet de inkomsten van de provincies, steden

en gemeenten. Door gebruik te maken van de techniek van een belastingkrediet ten voordele van de ondernemingen, dat toegepast wordt na de heffing van de opcentiemen van de provincies, steden en gemeenten, vormt de maatregel een neutrale operatie voor de provincies, steden en gemeenten.

De minister benadrukt het belang van de maatregel voor de toekomst van de Vlaamse economie. Volgende objectieven worden nagestreefd met de maatregel :

- *Strategische vernieuwing van de Vlaamse economie bevorderen*

De Vlaamse economie moet zich aanpassen aan de veranderingen in de Europese markt en in de technologie. In vrijwel alle sectoren zijn er ondernemingen die door strategische vernieuwing van hun produkten en hun marktbenadering erin geslaagd zijn hun positie veilig te stellen ; de succesvolle ondernemingen in de traditionale sectoren zijn hier het beste voorbeeld van. Het zijn juist deze ondernemingen die de beste kansen bieden voor de toekomstige werkgelegenheid. Hoge loonkosten kunnen een belangrijke hinderpaal zijn voor de vernieuwing omdat zij de middelen voor vernieuwing uithollen, specifiek in ondernemingen die prijsnemer zijn op de internationale markten zoals het merendeel van de ondernemingen in Vlaanderen.

De maatregel wil ondernemingen aanzetten tot vernieuwing door de cashflow van de ondernemingen te vergroten door middel van een belastingkrediet.

- *Vertragen van de afbouw van werkgelegenheid in de industriële sector*

De maatregel is gericht naar de ondernemingen in de be- en verwerkende nijverheid. Tijdens het voorbije decennium is de werkgelegenheid in de industriële sector sterk terug gelopen en dit is trouwens een van de redenen waarom er zo veel banen in andere sectoren moeten gecreëerd worden. Tussen 1993 en 1994 daalde de werkgelegenheid in de industrie in het Vlaamse Gewest op basis van gegevens van de Balanscentrale van de Nationale Bank met 18.000 banen. Het is bijgevolg belangrijk om te proberen die afbouw te stoppen. Zo is de industrie nog steeds een belangrijke werkverschaffer. Op basis van gegevens uit de Balanscentrale werden in Vlaanderen in 1994 nog steeds 360.000 personen (direct) tewerkgesteld in de industrie. De sterke verwevenheid tussen industrie en diensten zorgt voor een grote indirecte werkge-

legenheid van de industrie. De industrie is ook de belangrijkste gebruiker van onze technologische en wetenschappelijke ontwikkelingen en biedt bijgevolg een mogelijkheid om de toenemende technologische inspanningen in banen en inkomen om te zetten.

- *De arbeidsintensiteit aanmoedigen en het zoeken naar vervangende werkgelegenheid binnen de onderneming bevorderen*

Door de hoge loonkosten kiezen meer en meer industriële ondernemingen voor een geautomatiseerde en kapitaalintensieve productie of delokaliseren zij met als gevolg een vermindering van banen. De groei van de industriële produktie is in Vlaanderen dan ook veel minder arbeidsintensief geworden dan in Nederland.

Deze maatregel geeft aan de bedrijven een stimulans om binnen het bedrijf vervangende werkgelegenheid te creëren. Bedrijven worden door de voorgestelde maatregel gestimuleerd om binnen het bedrijf alternatieve banen te zoeken voor personeel dat eventueel overtallig is. De reserves die door de fiscale vermindering binnen in de onderneming blijven, kunnen gebruikt worden om te onderzoeken in welke activiteit of produkten de onderneming nieuwe banen kan scheppen.

Door de vermindering uit te drukken als een forfaitair bedrag, gekoppeld aan het gemiddeld aantal werknemers worden de arbeidsintensieve bedrijven bevoordeeld. Op die manier wordt voorkomen dat kapitaalintensieve bedrijven bevoordeeld worden. Een volledige of procentuele vermindering zou specifiek de kapitaalintensieve bedrijven bevoordelen. Aldus wordt eveneens voorkomen dat het voordeel verschillend is tussen bedrijven. Een volledige of procentuele vermindering zou leiden tot een groter voordeel voor bedrijven die gehuisvest zijn in gemeenten die hoge opcentiemen heffen.

- *Een divers aanbod van banen voor laaggeschoolden behouden*

Ondanks de stijgende scholingsbehoeften blijft volgens de minister een belangrijk aantal banen in de industrie geschikt voor lager geschoolden. Het is zeer twijfelachtig of de niet-industriële sectoren wel in staat zullen zijn aan de laaggeschoolden, die door de automatisering dreigen uitgestoten te worden uit de industrie, geschikte banen aan te bieden. Het is inderdaad niet voor de hand liggend dat een arbeider uit de metaalsector een zinvolle baan zal kunnen vinden in een dienstverlenende sector.

Het is niet aangewezen dat men werknemers laat wegvloeien uit de industrie om ze dan met veel inspanning opnieuw te moeten te werk te stellen buiten de industrie. De grote inspanningen die op gebied van vorming door de Vlaamse regering geleverd worden kunnen beter renderen als de ondernemingen gestimuleerd worden hun werknemers te behouden. Door het behoud van banen in de industrie zullen de laaggeschoolden mits een zekere vorming ook meer kansen op werkgelegenheid behouden en niet alleen afhankelijk zijn van niet-industriële banen. Door het feit dat het gaat om een forfaitair bedrag per werknemer profiteert een onderneming die met lager geschoolden werkt relatief meer dan een onderneming die met hooggeschoolden werkt.

- *Een effectieve en marktconforme maatregel*

Voor de effectiviteit is het belangrijk dat de ondernemers snel op de maatregel inspelen, daarom moet de maatregel eenvoudig en duidelijk zijn. Deze maatregel kan heel snel binnen de bestaande structuren ingepast worden en behoeft slechts enkele afzonderlijke administratieve verplichtingen, meer bepaald de aanvraag van de onderneming bij de administratie gestaafd door RSZ-attesten.

Omdat de vermindering pas verleend wordt nadat de administratie nagegaan heeft of effectief aan de voorwaarden voldaan is, gebeurt er ook een effectieve controle vanuit Vlaanderen. Verdere opsplitsing van de maatregel naar specifieke doelgroepen van werknemers zou de noodzaak aan bureaucratische controle vergroten en zou bijgevolg meer middelen doen toevloeien naar niet-productieve controles en administratieve aanpassingen binnen de onderneming.

- *Noodzaak*

Indien de afbraak van de werkgelegenheid in de industrie die tussen 1993 en 1994 18.000 banen betrof, kan gestopt worden met een investering van 1,4 miljard frank dan moeten er geen compenserende banen gecreëerd worden buiten de industrie. Het is zeer onwaarschijnlijk dat voor 1,4 miljard frank voldoende nieuwe en duurzame jobs buiten de industrie kunnen gecreëerd worden voor de werknemers die thans uitgestoten worden uit de industrie.

Ook bij het aantrekken van nieuwe banen door de inplanting van buitenlandse investeringen speelt deze maatregel een rol. Die investeerders zullen bij de opstart de werkgelegenheid doen toenemen en

zij komen bijgevolg in aanmerking voor de vermindering.

– *Strikte controle*

Het is belangrijk erop te wijzen dat de ondernemingen niet van deze maatregel kunnen genieten zonder eerst een concrete prestatie geleverd te hebben voor de werkgelegenheid. Het is slechts nadat de werkgelegenheid behouden is of uitgebreid werd dat de ondernemingen recht hebben op de vermindering van de onroerende voorheffing. Indien de ondernemingen zelf de aanvraag niet doen en kunnen bewijzen dat zij aan de werkgelegenheidsvoorwaarden voldaan hebben door middel van RSZ-attesten, hebben zij geen recht op de vermindering. De controle gebeurt dus ex ante. Dit volgt uit de aard van de maatregel zelf.

Deze maatregel kan ook budgettair niet tot verspilling leiden omdat het budget slechts kan besteed worden naargelang door de bedrijven werkgelegenheid behouden en vergroot wordt.

– *Effectiviteit*

Het gaat bij deze maatregel niet om kleine bedragen. Om dit te voorzien moet er rekening mee gehouden worden dat een onderneming die haar werkgelegenheid afbouwt de totale aftrek verliest. Het belang van die aftrek kan gezien worden in volgende tabel.

Bedrag dat een onderneming derft per werknemer wanneer werkgelegenheid afgebouwd wordt (indien geen rekening gehouden wordt met belastingeffecten)

<i>Onderneming met</i>	<i>Afbouw van 1 baan</i>
40 werknemers	800.000 frank
100 werknemers	1.000.000 frank
1000 werknemers	10.000.000 frank

De werking van de maatregel komt het duidelijkst tot uiting wanneer men deze fiscale (en dus meer marktconforme) maatregel vergelijkt met een subsidie-maatregel (en dus meer interventionistisch) zoals bijvoorbeeld de plaatsingspremies voor bijkomend personeel. Voor kleine ondernemingen levert een plaatsingspremie van 90.000 frank een even groot voordeel op als de voorgestelde maatregel, pas indien de werkgelegenheid in deze KO met meer dan 30 percent groeit. Grote ondernemingen moeten met meer dan 13 percent groeien in werkgelegenheid opdat het systeem van plaatsingspre-

mies voor hen gunstiger zou uitvallen. Indien er enkel behoud is van de tewerkstelling of indien de groei in werkgelegenheid lager ligt dan bovengenoemde percentages – wat niet zo verrassend zou zijn gezien de structurele afbouw van de werkgelegenheid in de industrie – is de hier voorgestelde maatregel effectiever.

II. EERSTE ALGEMENE BESPREKING

– **De bevoegdheidsvraag en het advies van de Raad van State van 12 juni 1997 en het verzoek tot het inwinnen van een tweede advies van de Raad van State**

De heer Karel De Gucht stelt vast dat wel het advies door de Raad van State op 12 juni 1997 uitgebracht over het voorontwerp van decreet "houdende een vermindering van de onroerende voorheffing ter bevordering van de tewerkstelling" inzake de bevoegdheidsvraag negatief uitviel. Komt het voorliggende ontwerp van decreet wel in afdoende mate tegemoet aan de kritische opmerkingen door de Raad van State ?

De minister antwoordt dat het ontwerp van decreet op een aantal punten wel degelijk tegemoet komt aan dit advies, maar evenwel niet op alle punten.

De heer Karel De Gucht citeert uit het advies van de Raad van State (Stuk 741 (1996-1997) – Nr. 1, blz. 24) : "De aangelegenheid die in het voorliggend ontwerp wordt geregeld bezwaarlijk in de zoeven geschetste gewestelijke bevoegdheden kan worden ingepast. De conclusie moet dan ook zijn dat de decreetgever niet bevoegd is een aangelegenheid zoals vervat in het ontwerp te regelen".

Hieruit blijkt dat het ontwerp mogelijk de bevoegdheid van het gewest overstijgt. Een tweede adviesaanvraag zou de mogelijkheid bieden om het ontwerp van decreet te toetsen, wat vanuit het oogpunt van een zo groot mogelijke rechtszekerheid voor de bedrijven wenselijk is.

De heer Paul Deprez benadrukt dat het ontwerp van decreet maximaal heeft rekening gehouden met de opmerkingen van de Raad van State, zoals die in zijn advies werden geformuleerd. Spreker geeft toe dat een belangrijke betwisting overeind blijft nl. de bevoegdheidsvraag.

De heer Johan De Roo verklaart dat de Vlaamse regering terecht niet akkoord gaat met de enge

interpretatie van de Vlaamse bevoegdheden door de Raad van State. Het advies heeft immers verstrekkende gevolgen daar het in belangrijke mate de effectieve tenuitvoerlegging hypothekeert van een krachtig economisch beleid dat de werkgelegenheid in Vlaanderen bevordert. Volgens de heer Johan De Roo is het advies bovendien in tegenspraak met een aantal Vlaamse maatregelen waarbij fiscaliteit of steun rechtstreeks gekoppeld zijn aan tewerkstelling. Spreker verwijst in een recent verleden naar de instemming van de Vlaamse regering met een verlaging van de successierechten bij overdracht van familiale ondernemingen op voorwaarde dat de tewerkstelling in stand gehouden wordt. Dit kon volgens het advies van de Raad van State wel. Andere voorbeelden zijn volgens deze spreker te vinden in de expansiewetgeving: zo wordt de toegekende subsidie bepaald door het aantal nieuwe banen dat wordt gecreëerd. En ook de vrijstelling van onroerende voorheffing bij nieuwe investeringen en de vrijstelling van het registratierecht op de inbreng in ondernemingen in ontwikkelingsgebieden is gekoppeld aan de tewerkstelling.

De heren Johan De Roo en Jean-Marie Bogaert pleiten voor een ruime interpretatie van de Vlaamse bevoegdheden inzake economie en tewerkstelling. Vlaminov heeft niet alleen betrekking op het economisch beleid, maar raakt eveneens het werkgelegenheidsbeleid

– **Algemene opmerkingen en appreciatie van het ontwerp voor de hoorzitting van 21 november 1997**

– *Van Marivlam naar Vlaminov*

De behandeling van dit ontwerp van decreet kan volgens de heer André Denys niet los gezien worden van het overleg tussen de Vlaamse en de federale regering over de tewerkstelling. Er dient gestreefd naar een betere coördinatie van het beleid van de federale overheid met dat van de deelstaten. Spreker verwijst naar zijn actuele vraag van 8 oktober 1997. (Actuele vraag van de heer André Denys tot Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het overleg tussen de Vlaamse en de federale regering inzake maatregelen voor de tewerkstelling. Vl. Parl. Hand. Nr. 6, 8 oktober 1997, blz. 4-6)

Uit het antwoord van de Vlaamse minister-president blijkt dat Vlaanderen geen bevoegdheidsover-

schrijving zal dulden, zeker niet op het gebied van tewerkstelling. Tevens zal er gestreefd worden naar een betere afstemming van de maatregelen tussen het federale en het regionale bevoegdheidsechelon. De minister-president benadrukt dat de Vlaamse sociale partners en de Vlaamse regering voorstander zijn van de mogelijkheid van een gewestelijke arbeidskostenverlaging, zodat problemen zoals die rond Marivlam in de toekomst zullen vermeden worden. De discussie omtrent de loonkostenverlaging staat dus volgens de minister-president wel degelijk op de agenda van dit overleg.

De inertie op het federale niveau dient volgens de heren Karel De Gucht en Jacques Laverge en Jean-Marie Bogaert doorbroken, omdat deze aan de basis liggen van marginale selectieve lastenverlagende maatregelen, zoals Vlaminov. Sprekers kantten zich tegen het ontwerp van decreet. Zij stellen hierin bijgetreden door de heer Jean-Marie Bogaert dat de onwil van het Waals Gewest en de inertie op het federale vlak aan de basis liggen van het mislukken van Marivlam en het nemen van doeltreffende lastenverlagende maatregelen voor de bedrijven onmogelijk hebben gemaakt. Daarom dient men nu marginale maatregelen te nemen zoals Vlaminov. Verder getalm inzake de uitwerking van een doeltreffend lastenverlagend maatregelenpakket voor de bedrijven is niet meer verantwoord, er dient gehandeld, wat bij de heer Jos Stassen de bedenking ontlokt dat dit nu ook weer niet het argument kan zijn om dit ontwerp van decreet op een drafje in het Vlaams Parlement goed te keuren.

Het mislukken van Marivlam mag volgens de heren Carlos Lisabeth en Paul Deprez toch niet volledig worden toegeschreven aan de onwil van Wallonië en de verdeeldheid tussen de federale coalitiepartners, maar vloeit eerder voort uit de beperkte fiscale autonomie van Vlaanderen. Het leidde uiteindelijk tot de invoering van een systeem van "derde betaler" in het thans voorliggende ontwerp van decreet.

– *Vlaminov, kritiek op en lacunes in de vooropgestelde regeling*

De heren Karel De Gucht, Jacques Laverge en Frans Wymeersch stellen dat het ontwerp van decreet, in feite neerkomt op de toekenning van een investeringstegemoetkoming die in mindering komt van de onroerende voorheffing op onroerende goederen, met inbegrip van materieel en outillage.

Daarenboven betwijfelt de heer Karel De Gucht de positieve tewerkstellingsreturn van dergelijke ingewikkelde constructies. Het zou veel eenvoudiger zijn om aan de bedrijven investeringssteun toe te kennen voor investeringen met het oog op het behoud of de bevordering van de werkgelegenheid, weliswaar begrensd door de Europese "de minimis" regel. Het is en blijft een verdoken subsidieregeling aan de bedrijven via de omweg van de onroerende voorheffing.

Wat de investeringstegemoetkoming betreft stellen de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Paul Deprez en Frans Wymeersch vast dat deze slechts wordt toegekend bij investeringen in onroerend goed, gekoppeld aan tewerkstelling. Volgens deze sprekers rijst hier een probleem ten aanzien van de leasingmaatschappijen of vervoermaatschappijen die niet steeds wensen te investeren in onroerende vaste activa. Het ontwerp van decreet schept een ongelijke behandeling van de bedrijven, wat aanleiding zal zijn tot het instellen van een beroep tot nietigverklaring ervan bij het Arbitragehof.

Bovendien wordt bij huurkoop de investeringstegemoetkoming toegekend aan de verhuurder, die deze evenwel dient door te storten.

Problemen zullen er zeker rijzen volgens deze spreker bij het afsluiten van leasingovereenkomsten tussen verschillende maatschappijen, waarvan één van de partijen soms een concurrerend bedrijf kan zijn.

Vaak bestaat er volgens de heer Herman Candries verwarring omtrent de exacte invulling van de begrippen "vaste activa" en "vastgoed".

De heer Jacques Laverge verwijst in dit verband naar het advies van de Raad van State " en naar punt " 1.4. – De aangepaste maatregel Vlaminov, Stuk 741 (1996-1997) – Nr. 1, blz. 5 van de toelichting .

Spreker stelt dat er geen verhoging kan optreden van het kadastraal inkomen van onroerende vaste activa ingevolge investeringen in machines en materieel. Hij vraagt aan de minister, hierin bijgetreden door de heren Paul Deprez en Frans Wymeersch, om op dit punt en op de problematiek van de leasingmaatschappijen in het algemeen, grondiger in te gaan tijdens de artikelsgewijze bespreking.

De heer Karel De Gucht doet opmerken dat de onroerende voorheffing periodiek wordt vastgesteld, tenzij er bijkomende investeringen worden verricht die een automatische heffing veroorzaken.

Bij de installatie van machines zal men steeds oog hebben voor de verplaatsbaarheid ervan. BASF wordt thans geconfronteerd met de discussie of bepaalde installaties worden gekwalificeerd als gebouw ofwel als installatie. Bepaalde constructies zijn verankerd en hiervoor is de discussie gegrond, doch voor normale outillage in de fabrieken mag er geen onroerende voorheffing worden geheven.

Volgens de heer Paul Deprez is het kadastraal inkomen in deze discussie niet ter zake, gelet op de bepaling van artikel 3, § 1, 1° van het ontwerp van decreet waarin wordt gesteld dat de investeringstegemoetkoming wordt toegekend indien de belastingplichtige tijdens het kalenderjaar 1997 minstens het bedrag van de investeringstegemoetkoming waarop hij overeenkomstig § 2, 3 en 4 kan aanspraak maken, heeft geïnvesteerd in nieuwe vaste activa. De heer Karel De Gucht treedt dit niet bij en poneert dat deze investeringen de basis van de onroerende voorheffing niet verhogen.

De heren Paul Deprez en Jean-Marie Bogaert betreuren de uitsluiting van de bouw- en de dienstensector van de Vlaminov-maatregel, wat in feite neerkomt op een visie die haaks staat op de eerder ingenomen standpunten. Spreker stipt aan dat er in de "be- en verwerkende nijverheid" geen belangrijke positieve tewerkstellingsreturn te noteren valt, in tegenstelling met de dienstensector die wél de werkgelegenheid aanzwengelt.

De heer Karel De Gucht benadrukt dat er een strikt onderscheid dient gemaakt tussen de effecten van de Marivlam-maatregelen en de Vlaminov-maatregel. Spreker wijst erop dat alleen bedrijven die onroerende goederen bezitten onderworpen zijn aan de onroerende voorheffing. Dienstensectoren investeren evenwel niet bij voorkeur in onroerende goederen, maar meer in immateriële activa, zoals de bevordering van het kennispotentieel van de werknemers, software-pakketten e.d.m. Een bepaald segment van het bedrijfsleven zal hoe dan ook worden benadeeld door de Vlaminov-maatregel. De minister merkt op dat ook Marivlam aanvankelijk was beperkt tot de be- en verwerkende nijverheid.

– *Mogelijke combinatie van de Vlaminov-maatregel met de expansiewetgeving. Optionele deelname van de Gewesten in de bijkomende arbeidskostenverlaging*

Een belangrijke vraag, die volgens de heer Carlos Lisabeth rijst is de mogelijke combinatie van dit ontwerp van decreet met de huidige expansiewet-

geving, die voorziet in een aantal modaliteiten tot verlaging van de onroerende voorheffing voor bepaalde investeringen. In deze context stipt spreker ook de optionele deelname aan van de Gewesten in de bijkomende arbeidskostenverlaging van 3 miljard frank. Vanwaar moeten de financiële middelen hiervoor komen ?

Spreker betwijfelt de effectiviteit van de begrotingstechniek van regionale financiering van deze arbeidskostenverlaging via het federale bevoegdheidsniveau. Het Vlaamse Gewest moet volgens dit lid op een meer creatieve en selectieve wijze zijn eerder karige budgettaire enveloppe aanwenden voor de creatie van nieuwe werkgelegenheid.

Arbeidslastenverlagende maatregelen (Vlaminov, Marivlam) dienen voor de heer Paul Deprez beschouwd als pogingen om via de fiscaliteit en de sociale zekerheid, bij te dragen tot de economische relance van de ondernemingen. Gelet op het feit dat de belangrijkste hefboomen voor het voeren van een eigen economische relance (sociale zekerheid en vennootschapsfiscaliteit) zich evenwel nog situëren binnen het federale bevoegdheidsniveau, dient de Vlaamse regering creatieve voorstellen uit te werken.

- *Het ontwerp van decreet heeft slechts een symbolische waarde, een signaal- en hefboomfunctie omwille van de marginaliteit en het tijdelijk karakter.*

De heer Paul Deprez verklaart dat dit ontwerp een signaalfunctie heeft, als een eerste symbolische aanzet voor Vlaanderen naar verruimde fiscale autonomie, gekoppeld aan tewerkstellingsbevorderende maatregelen. Vlaminov is inderdaad op dit ogenblik een eerder bescheiden investeringsaftrek, die slechts wordt toegekend aan die ondernemingen die bijdragen tot het behoud of de bevordering van de werkgelegenheid.

De heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Jean-Marie Bogaert, Jos Stassen en Frans Wymeersch, stellen dat het ontwerp van decreet een financieel te marginale maatregel is die daarenboven te beperkt is in de tijd.

De heer Paul Deprez geeft dit toe, maar benadrukt echter dat in dit ontwerp van decreet onvermoede kansen kunnen zitten en hoopt, hierin bijgetreden door de heer Jean-Marie Bogaert, op een belangrijke vermindering op termijn van de vennootschapsbelasting gekoppeld aan tewerkstellingsbevorderende maatregelen. Vlaanderen moet deze kans grijpen, waarbij de heer Paul Deprez aan de minis-

ter vraagt om een verlenging van de maatregel te overwegen.

Hierop stelt de heer Frans Wymeersch vast dat de heer Paul Deprez in feite een pleidooi houdt voor een bredere fiscale autonomie van Vlaanderen. Deze uitspraak staat haaks op de stellingen verdedigd door bepaalde fractieleden van de SP die menen dat Vlaanderen al over voldoende financiële armslag beschikt voor het voeren van een eigen Vlaams werkgelegenheidsbeleid. Spreker bespeurt een contradictie tussen de coalitiepartners, wat ook leidde tot grote inertie op het federale vlak.

De opmerking van de signaalfunctie van dit ontwerp ontlokt bij de heren Karel De Gucht en Jacques Laverge de bedenking dat deze visie wel helemaal haaks staat op het feit dat de maatregel slechts geldt voor één jaar en de bescheiden financiële inspanning in feite een aalmoes is, die zeker niet van die aard zal zijn om een trendbreuk in de zin van een substantiële vermindering van de vennootschapsbelasting teweeg te brengen.

De heer Jean-Marie Bogaert stelt dat Vlaminov, gelet op het marginale karakter ervan, niet past in de huidige economische context. Op dergelijke maatregelen zit men niet te wachten en daarenboven getuigt deze maatregel van een gebrek aan langetermijnvisie in het economische denken.

De heer Robert Voorhamme verwijst naar de Werkgelegenheidsresolutie aangenomen in de plenaire vergadering op 30 april 1997. Daar is gepleit voor een substantiële lastenverlaging. Over de modaliteiten hiervan werd in de commissie echter geen consensus bereikt.

De discussie moet zich voor de heer Robert Voorhamme meer toespitsen op de modaliteiten van de lastenverlaging en minder op het bedrag ervan.

- *Selectieve of algemene loonkostverlagende maatregelen en aanwending begrotingsoverschotten*

De heer Karel De Gucht doet opmerken dat bij de SP in feite twijfels rijzen over de praktische toepasbaarheid van dit ontwerp. Deze twijfel komt het best tot uiting in de beperking van de maatregel tot de periode van één jaar en daarenboven is er voor de financiering van de Vlaminov-maatregel geen budgettaire ruimte voorzien voor het begrotingsjaar 1998. De CVP kent het ontwerp een symboolfunctie toe, wat echter een zekere continuïteit van de maatregel vergt, wat trouwens door de heer Paul Deprez aan de Minister werd gevraagd.

De heer Karel De Gucht verklaart dat, alhoewel de VLD voorstander is van selectieve maatregelen, deze stelling echter door de feiten is achterhaald. Zoals blijkt uit de stellingen inzake lastenverlaging door mevrouw Bea Cantillon en Greta D'hondt voorgesteld in het Werkgelegenheidsplan van de CVP, sorteren alleen algemene maatregelen effect.

De VLD is reeds jaren voorstander van algemene maatregelen en wenst daarom geen selectieve maatregelen. Er moet een bredere budgettaire ruimte komen voor de financiering van loonkostverlagende maatregelen die in Vlaanderen op een zinvolle wijze dienen te worden aangewend. Inzake de mogelijke aanwending van begrotingsoverschotten verwijst hij naar de Beleidsbrief 1997 van mevrouw Wivina Demeester.

De heer Karel De Gucht citeert hieruit volgende passus : "Daarom is het realistisch en passend in het globaal beleid van de Vlaamse regering dat ook de fiscale stimuli worden gehanteerd als beleidsinstrument. Zeker indien de verlagingen economische stimuli in zich dragen – bij voorbeeld de verlaging van de kost op de arbeidsinkomens – is een dergelijke maatregel het overwegen waard. Ingewikkelde constructies moeten daarbij worden vermeden, zeker als ze ondoorzichtig zijn en verlopen via belastingcategorieën die niet onder de volle gewestbevoegdheid vallen. Eenvoudig en gericht op de arbeidskostenverlaging is een selectieve reductie van het tarief van de personenbelasting gericht op het deel arbeidsinkomen. Dat is eenvoudig, controleerbaar, effectief en bovendien een volle Vlaamse bevoegdheid" (geciteerd uit de Handelingen van 25 september 1997, blz. 19).

Spreker merkt op dat mevrouw Demeester nog altijd overtuigd is van deze idee, zoals bleek uit de toelichting bij de Vlaamse begroting van 1997 die o.m. luidt als volgt : " Het Belgisch consumentenvertrouwen is inmiddels laag gebleven, niettegenstaande de lichte verbetering van de financiële situatie van de gezinnen. De bereidheid om belangrijke aankopen te doen bleef laag en ingevolge de Renaultcrisis zelfs historisch laag, hetgeen mede verklaart waarom de economische groei niet echter aanwakkerde. Maar het consumptiepotentieel is anderzijds duidelijk aanwezig. Het kan niet anders dan dat er na vijf jaar onderconsumptie ooit een zeker inhaaleffect moet plaatsvinden. Bovendien moet men op een zeker moment kunnen uitgaan van de beslissing tot overgang op de euro hetgeen positieve effecten zal ressorteren op de economie" (ibidem).

De heer Karel De Gucht meent dat het logisch eindpunt van deze redenering in een Vlaamse belastingverlaging ligt waarvan de VLD voorstander is. Het betreft maatregelen die van die aard zijn om de consumptie aan te zwengelen, de loonlast te drukken en die binnen de Vlaamse bevoegdheidsfeer liggen. Daarenboven moet de omvang van de lastenverlaging substantieel zijn, nl. 6,5 miljard frank.

Wat de financiële inspanning betreft voor de financiering van de lastenverlaging, merkt de heer Jean-Marie Bogaert op dat reeds tijdens het VESOC-overleg in 1993 afgesloten voor de periode 1994-1995, hiervoor 1,7 miljard frank werd uitgetrokken. Deze middelen werden evenwel niet aangewend. Na een periode van vier jaar moet de financiële reserve meer dan 1,4 miljard frank bedragen. Spreker stelt dat indien de minister echt werk wenst te maken van lastenverlagende maatregelen gekoppeld aan tewerkstelling, dit begrotingskrediet dienende te worden ingeschreven in de begrotingen van de opeenvolgende begrotingsjaren. Indien dit het geval was geweest, dan zou er nu een meer substantiële begrotingsenveloppe beschikbaar zijn voor de financiering van arbeidskostverlagende maatregelen.

De heer Jos Stassen stelt dat de marginale financiële inspanning van 1,4 miljard frank in feite geldverspilling is. De Vlaamse regering zou binnen VESOC-III kunnen voorstellen om dit bedrag eveneens in te schrijven in de begroting voor het begrotingsjaar 1998. Daarenboven vraagt spreker zich af op welke wetenschappelijk onderbouwde criteria de minister zich steunt om te verklaren dat de Vlaminov-maatregel de werkgelegenheid zal bevorderen of behouden. Bestaan er hierover wetenschappelijke studies of kan terzake worden verwezen naar succesvolle voorbeelden in het buitenland ?

Deze spreker onderschrijft de stelling van de heer Karel De Gucht dat de SP zich in feite niet kon terugvinden in dit ontwerp van decreet en licht dit toe als volgt. Dit ontwerp van decreet werd door de vakbonden binnen VESOC-II onderhandeld op zeer flexibele basis. Spreker stelt vast dat er in feite nog slechts weinigen gelukkig zijn met dit ontwerp van decreet. De werkgeversorganisaties zijn niet geestdriftig, omwille van het feit dat de door hen gehoopte doorbraak inzake de loonkostenproblematiek slechts gedeeltelijk is geslaagd.

Wat de praktische toepasbaarheid van het ontwerp van decreet betreft, vraagt spreker nadere informatie over de effectieve return van de aanwending

van financiële middelen voor arbeidskostverlaging? Is deze maatregel voldoende attractief voor de bedrijven en houdt de invoering van de Vlaminov-maatregel geen te grote administratieve rompslomp in, die zeker dient vermeden, gelet op het feit dat de bedrijven reeds jaren vragende partij voor een vereenvoudigde, coherente en transparante regelgeving.

De heer Frans Wymeersch twijfelt eraan dat het ontwerp van decreet een adequate oplossing kan aanreiken voor de complexe problematiek van de loonlastverlaging. Spreker is voorstander van algemene loonkostverlagende maatregelen, maar bespeurt toch een contradictie in het beleid van de minister inzake de Vlaminov-maatregel en de voortrekkersrol die door de minister destijds werd vervuld in het afbouwen van de subsidieregeling aan het bedrijfsleven, zoals deze tot uiting kwam in de verschillende budgettaire herschikkingen in de expansiewetgeving, waarbij de lineaire steunverlening aan de bedrijven werd afgebouwd.

- *Het ontwerp van decreet getuigt van een verouderde sectorale benadering en blijft in het vage inzake de invulling van verschillende definities*

Vervolgens ontspint zich in de Commissie een ruime gedachtewisseling, waarin de heren Carlos Lisabeth, Karel De Gucht, Jacques Laverge, Jean-Marie Bogaert, Jos Stassen, Frans Wymeersch tussenkomen. Deze leden stellen vast dat er over de invulling van een aantal begrippen, zoals: "be- en verwerkende nijverheid, laaggeschoolde werklozen, personeelseenheden, werkgelegenheidscriteria" onduidelijkheid heerst. Daarenboven blijkt volgens deze sprekers uit de SERV-advies over het voorontwerp een duidelijke sectorale benadering van het economisch leven.

De heer Carlos Lisabeth vestigt de aandacht erop dat naast de nauwe georganiseerde betrokkenheid van de sociale partners bij de concrete uitwerking van de modaliteiten tot uitvoering van het voorontwerp van decreet en bij de omschrijving van de begrippen: "be- en verwerkende nijverheid, laaggeschoolde werklozen, personeelseenheden en de werkgelegenheidscriteria" is opgenomen in het SERV-advies.

Spreker wenst hier echter aan toe te voegen dat hieromtrent ook tussen de verschillende politieke fracties voldoende duidelijkheid dient te zijn.

De onduidelijke invulling van deze begrippen zal voor de heer Karel De Gucht de aanzet zijn van een grote verwarring.

De heren Jacques Laverge en Jean-Marie Bogaert refereren naar het SERV-advies, waar blijkt, onder verwijzing naar de VESOC-afspraken, dat de werkgelegenheid in ieder geval uitgedrukt wordt in voltijdse equivalenten, waarbij de heer Jean-Marie Bogaert zich afvraagt op welke wijze de deeltijdarbeid harmonisch zal worden ingekapseld in dit ontwerp van decreet.

Welke criteria zullen hiertoe worden gehanteerd? Kunnen deze tewerkstellingsvormen worden gestaafd met RSZ-attesten? De heer Jean-Marie Bogaert verklaart het moeilijk te hebben met het begrip "personeelseenheden". In het huidige sociale klimaat moeten de ondernemingen precies gestimuleerd worden om deeltijdarbeid te bevorderen. Hoe kan de Vlaminov-maatregel in deze trend harmonisch worden ingepast? Spreker stelt zich eveneens vragen over de omvorming van één voltijds equivalent in drie deeltijdbanen. Zullen de ondernemingen die dergelijke arbeidsherverdelende maatregelen doorvoeren en aanmoedigen, uit de boot vallen? De heer Jean-Marie Bogaert stelt vast dat uit het SERV-advies blijkt dat bepaalde definities dienen te worden onderhandeld met de SERV en vraagt zich af hoe het SERV-advies op dit vlak te rijmen valt met het ontwerp van decreet, waar het de minister is die bepaalt welke sector hieronder valt.

De minister dankt de leden voor de interessante bemerkingen. Bepaalde aspecten van dit ontwerp van decreet dienen inderdaad nog nader uitgeklaard. Dit kan tijdens de artikelsgewijze bespreking.

Na deze eerste vragenronde wordt beslist de algemene bespreking verder te zetten na de hoorzittingen met vertegenwoordigers van de werkgevers- en werknemersorganisaties. Deze hoorzittingen werden gehouden op 21 november en 1 december 1997. Het verslag van deze hoorzittingen is opgenomen in Stuk 741 (1996-1997) – Nr. 3).

III. VOORTZETTING VAN DE ALGEMENE BESPREKING NA DE HOORZITTINGEN

– Aanvullende uiteenzetting door de minister

In een aanvullende uiteenzetting antwoordt de minister op de eerder door de leden gestelde vragen en op de tijdens de hoorzitting gemaakte opmerkingen. Voor alle duidelijkheid schetst hij eerst nog eens kort de historiek en de achtergrond van het ontwerp.

In het Vesoc-akkoord van 14 december 1995 hebben de sociale partners beslist samen met de Vlaamse regering te zoeken naar maatregelen om de arbeidskosten te verlagen. Er werden toen voorstellen gedaan in verband met de vennootschapsbelasting voor alle ondernemingen die in 1997 de werkgelegenheid op minstens een gelijk niveau konden houden ten opzichte van 1996. Dat was het zogenaamde Marivlam-voorstel. Hiervoor was echter de medewerking nodig van de federale regering en van de andere gewesten. Die medewerking is er niet gekomen, zodat de regering op zoek diende te gaan naar een alternatief.

De minister herinnert eraan dat een pure arbeidskostverlaging niet binnen de Vlaamse bevoegdheid valt. De Vlaamse overheid kan wel de lasten die op de ondernemingen drukken verminderen. Tijdens het overleg met de sociale partners heeft men steeds gesteld dat de lastenverlaging moest gekoppeld zijn aan werkgelegenheid. Die filosofie, die aanwezig was in Marivlam, werd behouden in Vlaminov. Men heeft dus gepoogd de lasten die de overheid heeft gecreëerd, te verlagen. Zo is er bijvoorbeeld de onroerende voorheffing. Vlaminov staat trouwens voor 'Vlaanderen minder onroerende voorheffing'.

Een directe verlaging van het tarief van de onroerende voorheffing zou volgens de minister de eenvoudigste maatregel geweest zijn. In de commissie voor Financiën en Begroting waren er discussies over het materieel en de outillage en de gevolgen daarvan voor de inkomsten van de gemeenten. Daarom heeft de minister erop toegezien dat de maatregel de belastbare basis van de gemeenten en van de provincies niet aantast. Daarom ook werd niet gekozen voor een puur fiscale maatregel maar wel voor een tegemoetkoming om een last te verminderen. Op die manier werd de financiering van de gemeenten gevrijwaard en werd gekozen voor een tegemoetkoming waarbij het algemeen principe van de lastenverlaging werd behouden.

De Vlaamse regering heeft ook vooropgesteld dat die lastenverlaging niet mocht worden uitgekeerd, maar dat die diende voor investeringen in de onderneming. Na het advies van de Raad van State werd de maatregel nog verstrengd. Men kan nog slechts genieten van de lastenverlaging als die ook daadwerkelijk dient om te investeren. Zo wordt het verband gelegd met investeringen. Daarom ook wordt gesproken van een investeringstoelage of -tegemoetkoming. Het is dus geen fiscale maatregel, zodat de bezwaren van de Raad van State wegvallen. Bovendien werd conform de Europese regel-

geving de de minimis-regeling toegepast en het plafond op 4 miljoen frank vastgelegd.

De minister benadrukt dat dit in economisch opzicht een belangrijke maatregel is voor de Vlaamse regering. Hij houdt een tegemoetkoming in waardoor de bedrijven meer ademruimte krijgen. Hij leidt onbetwistbaar tot een lastenverlaging die binnen de onderneming kan worden aangewend om de groeikracht te versterken. De sociale partners vragen unaniem dat die maatregel wordt doorgevoerd. De minister vestigt er ook de aandacht op dat de fiscalist die door de commissie werd gehoord gezegd heeft dat deze maatregel duidelijk en eenvoudig is en dus de bewering heeft tegengesproken als zou het om een onuitvoerbaar en hopeloos ingewikkelde maatregel gaan.

In de nota van de fiscalist staat dat de tegemoetkoming van 15 miljoen frank zou wegvallen als er slechts voor 14 miljoen frank zou worden geïnvesteerd. De minister wijst er echter op dat de fiscalist geen rekening heeft gehouden met de bepaling over de 4 miljoen frank.

Wat de problematiek van het retroactieve karakter betreft wijst de minister erop dat de maatregel tijd nodig heeft gehad om tot stand te komen. De minister had deze zaak veel eerder willen behandelen. Maar hij heeft een omvangrijke procedure moeten afwerken, gaande van het concipiëren van de maatregel tot het inwinnen van adviezen bij de Raad van State. Nu is het begin van de referentieperiode vastgelegd. Zo is het gevaar weggenomen dat men zou anticiperen op de inwerkingtreding van de maatregel. Men zou zich in dat verband bijvoorbeeld een anticipatieve vermindering van de tewerkstelling kunnen indenken. Dergelijke misbruiken zijn evenwel voorkomen. Mocht deze maatregel eind 1996 zijn goedgekeurd, aldus de minister, dan had men eind 1996 nog vlug zijn werknemersbestand kunnen afbouwen, om dat dan in 1997 terug op te bouwen. Dat kan nu niet gebeuren.

De minister wijst er ook op dat er een aankondigingseffect ('announcementeffect') is geweest. Industriële bedrijven wisten dat in de loop van 1997 zo een maatregel zou worden goedgekeurd. Dit aankondigingseffect speelde vroeger dikwijls omgekeerd, in die zin dat het werd aangewend om retroactief bijkomende lasten op te leggen. Hier gaat het echter om een lastenverlichting.

De effecten op de transfers naar het federale niveau vormen volgens de minister een algemeen probleem, dat niet specifiek is voor deze maatregel.

Alle subsidies en tegemoetkomingen van de Vlaamse regering komen ten goede aan de federale schatkist. Deze maatregel is daarop geen uitzondering. Als Vlaanderen het op economisch vlak goed doet, dan worden er inkomsten voor de federale schatkist gegenereerd. De financieringswet bepaalt een groeipad van de ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. De groeikracht van de Vlaamse economie heeft daarop geen enkele bijkomende impact. Het gaat om een aantal nationaal vastgelegde parameters, die betrekking hebben op inflatie, lagere nataliteit, enzovoort.

De minister herhaalt dat hij aanvankelijk een ingrijpender maatregel voor ogen had. Maar er diende rekening te worden gehouden met de budgettaire limieten. Aanvankelijk rekende de regering op een bedrag van 1,4 miljard frank, maar vandaag is er iets meer ter beschikking.

Vervolgens gaat de minister in op het probleem van de definitie van 'tewerkstelling', 'personeelseenheid' en 'arbeidsplaats'. Hij is van mening dat de in het decreet opgenomen definitie niet moet worden gewijzigd. Wel behoeft die wellicht enige bijkomende uitleg, om misverstanden te vermijden. De in het ontwerp bepaalde tewerkstellingsvoorwaarden zijn dezelfde als deze in de wetgeving op de expansiesteun. Het gaat om tewerkstelling in een onderneming, verbonden aan een exploitatiezetel in het Vlaams Gewest, ingeschreven bij de RSZ, en waarvoor de RSZ bijgevolg de nodige attesten kan leveren. De 10.000 frank waarvan sprake in het ontwerp heeft dus betrekking op elke personeelseenheid. Die personeelseenheid wordt nauwkeurig omschreven in de administratieve richtlijnen bij de expansiewetgeving.

Concreet gaat het om het gemiddelde van de fulltime-equivalenten over heel het jaar, dat wil zeggen het aantal in de onderneming gepresteerde arbeidsdagen gedeeld door 251 of 303, naargelang de vijfdaagse of zesdaagse werkweek wordt toegepast. Het aantal arbeidsdagen wordt aangetoond aan de hand van het RSZ-atteest nr. /SEC/406/4. Het resultaat van de breuk vormt het aantal personeelseenheden.

In artikel 3, §2 en §3 wordt het onderscheid gemaakt tussen personeelseenheid en arbeidsplaats. Dit onderscheid is volgens de minister wel degelijk relevant. De berekening zou verder worden bemoeilijkt en de rompslomp verhoogd, wanneer zou moeten worden nagegaan of de extra arbeidsplaats voor een laaggeschoolde voor een heel jaar werd ingevuld. Daarom heeft men geko-

zen voor de eenvoudiger formule van de extra gecreëerde arbeidsplaats. Elke extra werknemer in een onderneming, ongeacht zijn statuut, geeft recht op een extra investeringstegemoetkoming. De voorwaarde blijft wel dat de onderneming er in 1997 qua gemiddeld aantal fulltime-equivalenten niet op achteruit is gegaan. Bovendien kan deze manier van werken volgens de minister een extra stimulans betekenen voor de arbeidsherverdeling. Een onderneming die tussen 1996 en 1997 eenzelfde gemiddeld aantal fulltime-equivalenten tewerkstelde, kan immers een beroep doen op de extra tegemoetkoming indien ze door middel van arbeidsverdeling extra arbeidsplaatsen heeft gecreëerd. Ook deze informatie kan uit de attesten van de RSZ worden afgeleid. Om te bewijzen dat een extra arbeidsplaats wordt ingevuld door een laaggeschoolde langdurig werkloze, kan op eenvoudige aanvraag een attest van de VDAB worden bekomen.

De minister legt verder uit dat men maximaal drie attesten moet hebben om van Vlaminov te kunnen genieten. Het eerste is een RSZ-atteest met een bewijs van het gelijke of gestegen aantal fulltime-equivalenten. Men moet ook beschikken over een attest dat het aantal arbeidsplaatsen vermeldt. Op dit ogenblik wordt eraan gewerkt om langs elektronische weg informatie uit te wisselen tussen de administratie van de minister en de RSZ. Tot slot moet men een attest hebben van de VDAB waarmee de aanwerving van een laaggeschoolde langdurig werkloze kan worden bewezen.

De minister bespreekt vervolgens uitvoerig de budgettaire implicaties van het ontwerp en geeft uitleg bij de berekeningswijze daarvan. Om tot die berekening te komen, moet een onderscheid worden gemaakt tussen verschillende aspecten. Men moet in de eerste plaats nagaan hoeveel mensen tewerkgesteld zijn in de bewerkende en verwerkende nijverheid, de bouw en het wegtransport. Daarbij moet een onderscheid worden gemaakt tussen de grote en kleine ondernemingen. Men moet eveneens nagaan hoeveel ondernemingen hun werkgelegenheid zouden hebben behouden in 1997 ten opzichte van 1996 en hoeveel bijkomende arbeidsplaatsen zouden zijn gecreëerd.

Deze gegevens werden opgevraagd bij de balanscentrale van de Nationale Bank. Wanneer men rekening houdt met het aantal in die sectoren tewerkgestelde werknemers en het aantal gecreëerde bijkomende arbeidsplaatsen, dan bekomt men voor de bewerkende en verwerkende nijverheid een raming waarbij mogelijk voor 2,2 miljard frank tegemoetkomingen kunnen worden

berekend, enkel rekening houdend met de voorzien tegemoetkomingen in het plan. Voor de bouwsector bedraagt dit ruim 1 miljard frank, voor het wegtransport 442 miljoen frank. In totaal bedragen de theoretisch opeisbare rechten voor Vlaminov ruim 3 miljard frank.

De minister legt uit dat echter nooit méér zal kunnen worden uitgekeerd dan de verschuldigde onroerende voorheffing van de ondernemingen. Er is een oefening gemaakt op basis van de materiële vaste activa vermeld in de gegevens van de balanscentrale enerzijds en de totale opbrengst van de onroerende voorheffing op materieel en outillage anderzijds. Op basis van de gegevens van de balanscentrale kon men voor elke betrokken sector de totale waarde van de materiële vaste activa onderscheiden voor de kleine en grote ondernemingen die hun werkgelegenheid in 1995 minstens hebben behouden. Men kan ervan uitgaan dat het percentage dat elke sector in het totaal aan materiële vaste activa van de Vlaamse economie inneemt, overeenstemt met het aandeel van deze sector in de onroerende voorheffing op materieel en outillering.

Wanneer ervan uitgegaan wordt dat het kadastraal inkomen op materieel en outillering ongeveer even groot is als het industrieel kadastraal inkomen op de andere onroerende goederen, dan bedraagt de absolute bovengrens van de verruimde Vlaminov 2,7 miljard frank, waarvan 2,2 miljard frank voor de industrie en de verwerkende nijverheid is en ongeveer 500 miljoen frank voor het transport en de bouwsector.

De minister wijst er echter op dat een aantal factoren in mindering dienen te worden gebracht van dit bedrag. Ten eerste genieten de bedrijven niet automatisch van de Vlaminov-regeling, maar moet men daartoe een aanvraag indienen. Een aantal ondernemingen zullen dan ook geen aanvraag indienen. Ten tweede zullen sommige ondernemingen een onroerende voorheffing moeten betalen die nog lager is dan de normaal verschuldigde onroerende voorheffing. Dit komt omdat ze reeds genieten van kortingen op basis van expansiesteun. Bepaalde ondernemingen krijgen immers in het kader van de expansiewetgeving gedurende vijf jaar een vrijwaring van onroerende voorheffing. Ten derde is er geen cumulatie mogelijk met andere investeringssteun. Als men uit andere steunregimes kan putten, dan valt de subsidie bijgevolg weg. Ten vierde zullen een aantal ondernemingen niet aan de volledige investeringsvereisten voldoen. Ze moeten dus effectief investeren. Als ze het volledige bedrag niet investeren, dan wordt hun subsidie

kleiner in functie van het bedrag van de investering.

Op basis van die gegevens kunnen de kosten van de verruimde Vlaminov op ongeveer 2 miljard frank worden geraamd. De Vlaamse regering heeft beslist in 2 miljard frank te voorzien. Indien er overschrijdingen zijn, dan zullen ze tijdens de begrotingscontrole worden toegewezen. De financiering van de verruimde Vlaminov wordt dus in elk geval gewaarborgd.

– *Algemene reacties op de aanvullende uiteenzetting door de minister*

De heer Carlos Lisabeth verklaart dat zijn fractie verschillende redenen ziet om de nu voorliggende maatregel goed te keuren. In de loop van de bespreking en meer nog bij de hoorzitting werd het ontwerp van alle kanten belicht en werden alle details bekeken, wat geleid heeft tot een aantal amendementen die het ontwerp substantieel kunnen verbeteren (Zie stuk 741/2 en 4 en artikelsgewijze bespreking). De spreker geeft toe dat er nog altijd een aantal zwakke punten blijven bestaan, maar die wegen niet op tegen de positieve aspecten van het verbeterde ontwerp. Als de sociale partners in consensus een signaalfunctie toekennen aan dit ontwerp, dan komt het niet aan het Parlement toe om dit signaal te verstoren. Bovendien vindt de spreker het van essentieel belang dat de maatregel duidelijk aan de tewerkstelling werd gekoppeld.

De heer Carlos Lisabeth geeft toe dat er op het punt van de retroactiviteit een aantal onvolkomenheden zijn. Ook kan men zich afvragen of de onroerende voorheffing het beste vehikel is om in een dergelijke tegemoetkoming te voorzien. Voor diverse sectoren is dat veel minder het geval dan voor andere. Daarom vindt de spreker het positief dat minister Van Rompuy heeft verklaard dat de maatregel eenmalig is. Nu komt het erop aan om na te denken over een alternatief op langere termijn.

De heer Carlos Lisabeth vindt het ook belangrijk dat de maatregel budgettair beperkt blijft. Het gaat uiteindelijk slechts over 2 miljard frank. Er zijn gegronde redenen om de kost niet te overschatten en er zijn een aantal redenen waarom de kost lager kan uitvallen dan wat theoretisch voorligt. Tal van ondernemingen betalen geen onroerende voorheffing omdat ze expansiesteun genieten. In de expansiewetgeving is daarvoor gedurende vijf jaar in een vrijstelling voorzien. Iedereen die dit geniet, zal geen aanvraag moeten indienen. Dat

zal de budgettaire kost ook beperken. Bovendien zal bij bedrijven die deze maatregel met andere maatregelen cumuleren de de minimis-regel niet kunnen worden toegepast.

Ten slotte benadrukt de heer Lisabeth nogmaals dat de sociale partners in het SERV-advies hebben gevraagd om verder te worden betrokken bij de concrete uitwerking van de maatregel. Ze vragen te worden geraadpleegd over de omschrijving van de begrippen die in de teksten aan bod zullen komen, zoals de begrippen nijverheid, laaggeschoolden, het aantal personeelseenheden en de werkgelegenheidscriteria. De spreker vraagt dat ook de commissie hierbij zou worden betrokken.

De heer Herman Candries herinnert eraan dat de werkgelegenheid voor het Vlaams Parlement de eerste prioriteit vormt. Daarom dienen alle mogelijke stimuli gecreëerd om de tewerkstelling te bevorderen. De spreker steunt het ontwerp, maar geeft wel toe dat het niet alle problemen zal oplossen. De heer Candries beschouwt de maatregel eerder als een wegwijzer of een mijlpaal. Het is een motor om de werkgelegenheid aan te zwengelen en een erkenning van de onderneming als belangrijke factor in de tewerkstelling. Het is een erkenning van de wil en het vermogen van het Vlaams Parlement om deel te nemen aan het debat. Vanuit dezelfde optiek dient de Vlaamse overheid ook inspanningen te leveren op het vlak van de innovatie en de vorming, inspelend op de Europese initiatieven terzake.

De heer Frans Wymeersch herhaalt dat zijn fractie geen principiële bezwaren heeft tegen het voorliggende ontwerp, dat gericht is op het behoud en het stimuleren van de tewerkstelling. Dit neemt echter niet weg dat de hele discussie over het ontwerp een wrange nasmaak nalaat. De hoorzittingen en de besprekingen in de commissie hebben immers aangetoond dat het decreet lacunes vertoont. Volgens de spreker bewijst het ontwerp de onmacht van de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement. Het debat heeft aangetoond dat de Vlaamse overheid wel veel wil, maar eigenlijk bitter weinig kan. Dat komt omdat de Vlaamse begroting eigenlijk grotendeels een uitgavenbegroting is. De middelen worden in grote mate doorgestort vanuit het federale niveau.

De heer Jos Stassen drukt zijn verwondering uit over het feit dat de sociale partners zich tijdens de hoorzitting zo weinig enthousiast hebben getoond over het ontwerp. Blijkbaar wordt aan deze maatregel relatief weinig belang gehecht door de sociale partners.

In een reactie daarop zegt de heer Paul Deprez uit de hoorzittingen vooral te hebben onthouden dat iedereen ermee akkoord ging dat er in theorie betere en meer verregaande maatregelen mogelijk zijn, die momenteel echter op een aantal praktische problemen botsen. Toch was men volgens de spreker van oordeel dat het tijd werd om de vermindering eindelijk door te voeren, hoe gebrekkig een en ander eventueel nog kon zijn en hoe onvolkomen het bedrag.

De heer Jos Stassen maakt verder de bedenking dat Vlaanderen als gevolg van dit ontwerp 2 miljard frank spendeert aan een maatregel die in de grond niet tot haar bevoegdheid behoort. En dat terwijl Vlaanderen op eigen terrein met enorm veel uitdagingen wordt geconfronteerd. De spreker verwijst daarbij naar de uitdagingen op het vlak van opleiding en vorming, infrastructuur, de non-profitsector, enzovoort. De 2 miljard zou volgens de spreker beter worden besteed aan die uitdagingen, die volledig onder de Vlaamse verantwoordelijkheid vallen. Dit neemt echter niet weg dat ook hij van mening is dat de bedrijfslasten en in het bijzonder de arbeidskosten moeten dalen. Zijn fractie heeft onlangs trouwens nog een voorstel ingediend om op federaal niveau een kostenverlaging van 100 miljard frank door te voeren. Maar de 2 miljard frank die blijkbaar louter dient om een signaal te geven aan de federale overheid vindt de heer Stassen weggegooid geld.

De heer Robert Voorhamme repliceert daarop dat het bedrag van 1,5 miljard frank vorig jaar met een democratische meerderheid in het parlement werd goedgekeurd. Nu moet het bedrag worden overgeschreven naar de begroting van 1998, maar dit neemt niet weg dat het een maatregel betreft in uitvoering van de democratisch goedgekeurde begroting van 1997.

De heer Jean-Marie Bogaert tilt er zwaar aan dat de minister nu stelt dat het ontwerp geen arbeidskostverlaging maar enkel een lastenverlaging beoogt, terwijl hij het in een interview van 30 oktober 1997 wel degelijk over een arbeidskostverlaging had. Dit is volgens de spreker des te erger aangezien de bedrijven voor informatie over Vlaminov enkel aangewezen waren op de verklaringen van de minister in de pers. Met het oog op het aankondigingseffect waar de minister zoveel belang aan hecht was een correcte en gerichte voorlichting van de bedrijven wellicht meer aangewezen geweest.

In zijn antwoord benadrukt de minister nogmaals dat het ontwerp in essentie per werknemer een

verlaging doorvoert van een last die de Vlaamse overheid zelf heeft opgelegd aan de ondernemingen. Er kan bijgevolg geen twijfel over bestaan dat de maatregel binnen de Vlaamse bevoegdheden blijft.

Aan de heer Jos Stassen antwoordt de minister dat het ontwerp een zuurstofinjectie van 2 miljard frank inhoudt voor de bedrijven. Dit is zeker geen weggegooid geld, onder meer omdat de bedrijven dit geld kunnen aanwenden voor vorming, opleiding en nieuwe investeringen. Misschien kunnen ze met dat geld een personeelslid houden dat ze anders niet konden houden of een nieuw personeelslid aanwerven. Voor sommige ondernemingen gaat het om 2 of 4 miljoen frank. Dat bedrag komt overeen met de kostprijs van de wedde van een personeelslid of met de kostprijs van een opleidingsprogramma.

In zijn antwoord aan de heer Bogaert herhaalt de minister dat er een duidelijk onderscheid dient gemaakt tussen een arbeidskostenverlaging en de voorliggende maatregel. Vlaminov is weliswaar een tegemoetkoming in functie van de werkgelegenheid, maar houdt een aftrek in van een last, zijnde de onroerende voorheffing.

De realiteit, aldus de minister, is dat Vlaanderen momenteel niet over de nodige instrumenten en bevoegdheden beschikt om een werkelijke arbeidskostenverlaging door te voeren. Om vandaag toch daadwerkelijk een lastenverlaging te realiseren voor de bedrijven moet bijgevolg naar andere middelen worden gegrepen, en die zijn hoe dan ook beperkt. Binnen de bevoegdheden van de Vlaamse overheid zijn er maar twee soorten van kostenverlagingen voor bedrijven mogelijk, namelijk de successierechten en een verlaging van de onroerende voorheffing. Volgens de minister is het de verdienste van het ontwerp dat dit laatste instrument maximaal wordt aangewend om de werkgelegenheid te stimuleren. Het ontwerp houdt voor kleine ondernemingen in de verwerkende nijverheid een tegemoetkoming in van niet minder dan 1 miljard frank. Dat is 15,7 percent van hun resultaten. Voor de kleine ondernemingen in de bouwsector gaat het zelfs om 30,9 percent. De lastenverlaging is dus wel degelijk substantieel. De minister stelt tenslotte vast dat de commissieleden die de maatregel bekritisieren geen haalbaar alternatief kunnen voorleggen.

– *Fiscaal-technische aspecten*

De heer Leo Cannaerts vestigt er de aandacht op dat het kadastraal inkomen wordt vastgesteld op

het ogenblik van de definitieve ingebruikneming van het goed of het materieel. Indien men in 1999 nog met terugwerkende kracht wil belasten, kan men nog vanaf 1998 belasten. Het gebeurt trouwens dikwijls dat bedrijven twee aanslagbiljetten voor onroerende voorheffing krijgen : één voor 1998 en één voor 1999.

De heer Jacques Laverge wijst er in dat verband op dat wanneer het kadastraal inkomen bijvoorbeeld in 1999 wordt vastgesteld, dit eigenlijk met terugwerkende kracht wordt bepaald voor de datum van de investering. Men kan dus moeiteloos in 1999 een aanslag krijgen op het kadastraal inkomen waarvan de referentiedatum 1997 is, zodat men in 1999 een bijkomende belasting krijgt op het kadastraal inkomen voor de jaren 1998 en 1999. Hoe kan dit ? In 1998 zal er immers niet worden betaald : de aanslag op het kadastraal inkomen zal niet dan, maar pas in 1999 als kost worden geboekt. De heer Jacques Laverge geeft ook het voorbeeld van een bedrijf dat in 1997 zwaar heeft geïnvesteerd en zijn personeelsbestand heeft uitgebreid. Rekening houdend met de vooropgestelde criteria en met het feit dat men naar het kadastraal inkomen van 1998 verwijst, is er veel kans dat een bedrijf dat in 1997 grote inspanningen heeft geleverd eigenlijk niets krijgt.

De minister herhaalt in zijn antwoord dat het om een lastenverlaging gaat, dit is een vermindering van een last die geheven wordt. De onroerende voorheffing in 1998 bedraagt een bepaald bedrag, dat vervolgens wordt verminderd. De Vlaamse overheid is niet bevoegd om meer te doen. Het is bijvoorbeeld niet mogelijk om allerhande constructies op te zetten op grond van een investeringsgedrag dat nog niet tot een hogere onroerende voorheffing heeft geleid. Hij bevestigt dat de Vlaminov-regeling enkel betrekking heeft op het fiscale aanslagjaar 1998. Als het aanslagdocument voor 1998 later wordt toegezonden, bijvoorbeeld in 1999, dan is dat nog steeds een document voor het aanslagjaar 1998, en komt het bijgevolg in aanmerking.

De heer Jacques Laverge repliceert daarop dat de aanvraag in dat geval pas kan worden ingediend in 1999. Het bedrag is immers nog niet bekend in 1998, aangezien het pas in 1999 duidelijk wordt wat de toename is van het kadastraal inkomen. Het tijdstip waarop de aanvraag gebeurt, speelt dus wel degelijk een rol. De heer Leo Cannaerts ziet daar geen probleem in. Iemand die in 1997 investeert en in gebruik neemt, krijgt een aanslagformulier in de loop van 1998. Zelfs als dat maar in 1999 gebeurt, dan nog moet hij vóór 30 juni 1998 zijn

aanvraag tot tegemoetkoming bij de administratie indienen. Men zal hem dan bij uitbetaling vragen te bewijzen hoeveel hij heeft betaald, ook al krijgt hij in 1999 twee aanslagbiljetten. Dat is volstrekt mogelijk, alleen zal men budgettair gezien in reserves moeten voorzien voor nog niet afgerekende dossiers. Wel is het zo dat het kadastraal inkomen van iemand die in 1997 veel investeert, maar pas in maart van 1998 in gebruik neemt, pas ingaat op 1 januari 1999. Het gaat immers over 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar van ingebruikname.

De heer Jos Stassen wijst erop dat een aanpassing van het kadastraal inkomen soms twee of drie jaar op zich laat wachten. Moet er dan tijdens deze periode een overdracht zijn binnen de begroting van de begrotingspost Vlaminov? Kunnen de mensen bij wie het kadastraal inkomen verhoogd is, hierop een beroep doen? Houdt dit dan in dat er in 1999 of 2000 eventueel een begrotingspost 'bijgevraagd budget voor de toepassing van Vlaminov' moet zijn? Zal de vastlegging van 1998 tot dan geldig blijven?

De minister antwoordt dat de aanvragen op 30 juni 1998 het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap moeten bereiken. Op basis van de informatie die men dan ter beschikking stelt zal de tegemoetkoming al dan niet worden toegekend. De verrekening zal gebeuren in de tweede helft van 1998 op basis van de beschikbare documenten. Het is mogelijk dat er in 1999 en 2000 nog een aantal betalingen gebeuren, maar dan inderdaad op basis van de vastlegging in 1998.

– *De berekening van de budgettaire implicaties*

De heer Jean-Marie Bogaert vraagt bijkomende uitleg over de berekening van de budgettaire implicaties. In een interview van 30 oktober 1997 stelde de minister een bedrag voorop van 4,5 miljard op jaarbasis, bij een uitbreiding van Vlaminov, terwijl hij het bedrag nu op slechts 2 miljard frank raamt. Hoe vallen beide berekeningen met elkaar te rijmen? De spreker zou het betreuren mocht de minister gratis bedragen noemen in de pers.

De minister antwoordt dat de regering 6,5 miljard frank ter beschikking heeft gesteld voor de uitvoering van het Vesoc-akkoord. In het kader van dit akkoord heeft men nagegaan hoe men dit bedrag kon besteden om de werkgelegenheid te stimuleren. Ongeveer 3,2 tot 3,3 miljard frank van dat totale bedrag kan worden gebruikt voor economische ondersteuningsmaatregelen. Het door de heer Bogaert geciteerde interview dateert van vóór

dat sociaal akkoord en vóór het akkoord binnen de Vlaamse regering.

De minister bevestigt dat er een theoretische mogelijkheid bestaat om aan Vlaminov 4,5 miljard frank te besteden. Deels gaat het hierbij om een overdracht van 1,4 miljard frank. Als men dan nog de volledige enveloppe voor de kostenverlagende maatregelen zou gebruiken voor Vlaminov, komt men aan een totaalbedrag van 4,5 miljard frank. Wanneer men echter louter rekening houdt met de onroerende voorheffing voor be- en verwerkende nijverheid, transport en bouw, dan gaat het theoretisch om een bedrag van ongeveer 2,7 miljard frank. Men kan de berekening maken voor de theoretische rechten op basis van de effectieve werkgelegenheid en het behoud van die werkgelegenheid of de toename ervan. Die berekening levert een bedrag op van ongeveer 3,7 miljard frank. Als men dat voor de hele economie deed, dan zou die theoretische aanspraak op de rechten ongeveer 8 miljard frank bedragen, dit is ongeveer het dubbele.

Voor de onroerende voorheffing kan men volgens de minister een soortgelijke redenering toepassen, door dit uit te breiden naar distributie, kleinhandel, enzovoort. Men kan dus het plafond berekenen voor dat bedrag van 2,7 miljard frank. Het gros van de onroerende voorheffing zit uiteraard in de industrie en bij hen die veel vaste materiële activa bezitten. Volgens de berekening van de minister zou het dan om een totaalbedrag gaan van 4 tot 4,5 miljard frank.

Vertrekkende van dit theoretische uitgangspunt heeft de regering er dan onlangs mee ingestemd om de regeling uit te breiden naar de bouw en naar het wegtransport. De Vlaamse regering heeft tegelijkertijd afspraken gemaakt voor de enveloppe van volgend jaar. Nu wordt er 600 miljoen frank gebruikt voor de verruimde Vlaminov: 2 miljard frank min 1,4 miljard frank geeft 600 miljoen frank. Een bedrag van 250 miljoen frank zal ook worden gebruikt voor een verruiming van de maatregelen betreffende de deeltijdsen. Dit houdt in dat de regering maandelijks 5.000 frank bijlegt voor iedere deeltijdse job die wordt gecreëerd. In totaal gaat het om een bedrag van ongeveer 250 miljoen frank, dat ook in Vesoc zal worden gebruikt. Men kan dit ook gebruiken voor de aanvullende financiering van de vorming. De sociale partners en de Vlaamse regering wensen daarenboven te wachten tot na het sociaal overleg op federaal niveau in juni volgend jaar. De Vlaamse regering wil hiervoor middelen vrijhouden. Als daar een arbeidskostenverlagende maatregel wordt voorgesteld, dan kan de

Vlaamse regering een extra bijdrage leveren, aldus nog de minister.

De minister legt uit dat dit de reden was waarom de regering de volledige beschikbare enveloppe niet heeft gebruikt voor Vlaminov. Dit was theoretisch nochtans mogelijk volgens de gemaakte berekeningen. De regering heeft echter gekozen voor de versterking van de deeltijdse arbeid en voor vorming omdat zij over de nodige middelen wenst te beschikken om voorbereid te zijn op de uitkomst van het sociaal overleg op federaal niveau. Ook de Vlaamse sociale partners hebben aangekondigd dat ze hun sociaal akkoord zullen herijken in functie van de uitkomst van het federale overleg.

De heer Jos Stassen vraagt of er binnen de regering een akkoord is om te voorzien in extra middelen bij overschrijding van het door de minister geraamde bedrag. De minister antwoordt dat wanneer zou blijken dat het bedrag van 2 miljard frank is onderschat, de meerkost zal worden gedragen door een budgetcontrole.

De heer Leo Cannaerts heeft een steekproef gedaan in 26 ondernemingen die onder het kleine regime vallen om op die manier het budgettaire effect van de maatregel beter te kunnen inschatten. Als men 1996 vergelijkt met 1995, dan hadden 16 van de 26 ondernemingen samen 2,2 miljoen frank kunnen krijgen. Uiteindelijk hebben ze 840.000 frank gekregen omdat de grens van de onroerende voorheffing bij de meeste ondernemingen de eerste beperking is waaronder ze lijden. De kleinste onderneming uit de steekproef kreeg 6.000 frank, de grootste 250.000 frank. Hiermee wil de spreker aantonen dat de verwachtingen van de minister nog enigszins moeten worden ingeperkt.

– *Het niet-automatische karakter van de maatregel*

De heer Jean-Marie Bogaert vindt het erg dat de minister er zich vooraf bij neerlegt dat een aanzienlijk deel van de bedrijven geen aanvraag zal indienen. De minister zou er integendeel moeten naar streven dat alle bedrijven de aanvraag indienen en ze sterk stimuleren in die zin. Een goed beleid zou er moeten op gericht zijn dat alle recht-hebbende bedrijven de lastenverlaging ook effectief bekomen, zonder dat ze daarvoor eerst allerlei administratieve formaliteiten moeten vervullen. Met behulp van de moderne technieken moet dat mogelijk zijn. Het mag niet zo zijn dat de overheid enerzijds al het technisch mogelijke doet om ervoor te zorgen dat elke burger aan zijn belastingplicht voldoet, maar anderzijds geen soortge-

lijke inspanning doet om ervoor te zorgen dat de burger krijgt waar hij recht op heeft.

In zijn antwoord wijst de minister erop dat hij nu eenmaal niet over alle gegevens beschikt, noch in verband met onroerende voorheffing, noch in verband met behoud van werkgelegenheid. Zonder die gegevens is het onmogelijk om de bedrijven die recht hebben op de lastenverlaging rechtstreeks aan te schrijven. Dit is overigens ook zo bij de expansiewetgeving. Het probleem is volgens de minister dat de Vlaamse regering sterk afhankelijk is van federale gegevens. De uitvoering van de Vlaminov-maatregel mag, na alle vertragingen die werden opgelopen, niet worden gekoppeld aan de goodwill van een federale administratie om de gegevens over te dragen. De eerder door de minister toegelichte berekening is het resultaat van lang studie- en zoekwerk in de balanscentrale van de Nationale Bank en de opvolging van de evolutie van de vaste materiële activa en van de werkgelegenheid met alle mogelijke hypothesen. De minister ontkent met klem dat hij de bedrijven niet zou aanmoedigen om van de maatregel gebruik te maken. Hij heeft en zal zich integendeel maximaal inspanssen om de maatregel te verdedigen en om er ruchtbaarheid aan te geven dat de lasten voor de Vlaamse bedrijven eindelijk daadwerkelijk worden verlaagd.

– *Het eenmalige en retroactieve karakter van de maatregel*

De heer Jos Stassen vraagt voor hoelang het ontwerp geldt. De minister antwoordt dat de bepalingen in het ontwerp eenmalig zijn. De getallen en de jaren waarop het van toepassing is staan erin vermeld. Wat er verder gebeurt, zal de toekomst uitwijzen.

De heer Jean-Marie Bogaert betreurt dat de Vlaminov-maatregel louter op het verleden is gericht. De maatregel is geen stimulans om het gedrag van de ondernemingen in de toekomst te beïnvloeden, en dat terwijl er zich precies langetermijnmaatregelen opdringen. Het is volgens de spreker naïef om te geloven dat ondernemingen grote inspanningen zullen leveren op het gebied van de werkgelegenheid, als ze weten dat hun inspanningen slechts op korte termijn zullen worden beloond. De heer Bogaert is het er wel mee eens dat de maatregel in de tijd wordt beperkt, want anders zal die niet stimulerend werken. Maar een einddatum vastleggen na één jaar, waarvan het grootste deel reeds verleden tijd is, heeft tot gevolg dat de maatregel elk effect zal missen, tenzij voor wat enkelingen die

zich volgens een bepaald scenario hebben gedragen.

De heer Bogaert wil de oprechte bedoelingen van de minister niet in twijfel trekken. Marivlam stuit eerder op bevoegdheidsproblemen. Het was de bedoeling ondernemingen te stimuleren, waardoor ze werden aanzet om in de toekomst voor meer werkgelegenheid te zorgen. Het voorliggende ontwerp beperkt zich daarentegen tot het verleden en mist daardoor het oorspronkelijk vooropgestelde doel. Dat komt omdat niet alleen de termijn, maar ook het toepassingsgebied en de bedragen van de maatregel te beperkt zijn. Dat was volgens de spreker ook de teneur van de verklaringen van de door de commissie gehoorde deskundigen.

De heer Robert Voorhamme spreekt dat laatste tegen. Uit de hoorzittingen is volgens hem gebleken dat alle sociale partners de maatregel als een belangrijk signaal beschouwen in verband met de lastenproblematiek. De spreker wijst er ook op dat zowel de Vlaamse regering als de Vlaamse sociale partners de uitkomst van het federale sociale overleg afwachten om verdere maatregelen te nemen. Iedereen was het er echter over eens dat Vlaminov niet langer kon worden uitgesteld, precies omwille van de signaalfunctie. Vooral het tijdstip van dit signaal is volgens de spreker immers uitermate belangrijk.

De heer Jacques Laverge sluit zich aan bij de kritiek van de heer Jean-Marie Bogaert dat de maatregel louter op het verleden is gericht. Ook volgens de heer Laverge houdt de maatregel geen stimulus in om in de toekomst de werkgelegenheid en de investeringen aan te moedigen. De overheid moet volgens de spreker andere stimuli creëren en zich niet zonder meer neerleggen bij het compromis tussen de sociale partners.

De heer Frans Wymeersch betreurt dat een aantal bedrijven en sectoren omwille van verschillende redenen niet hebben kunnen anticiperen op deze maatregel. Aan hun situatie moet ook worden tegemoetgekomen. Alle bedrijven die nog niet de mogelijkheid hebben gekregen om te investeren met het oog op het behoud of de creatie van arbeidsplaatsen, zouden alsnog die kans moeten krijgen. Daarom moet deze maatregel volgens de spreker worden herhaald. De termijn van een jaar is volgens hem te kort, temeer omdat het om een retroactieve maatregel gaat, waarbij enkel rekening wordt gehouden met investeringen en inspanningen die sommige bedrijven in sommige sectoren in het verleden hebben gedaan. De bedrijven die vandaag en morgen wensen te investeren, komen

niet meer in aanmerking. Volgens de spreker zou de looptijd van het decreet minimaal drie jaar moeten bedragen. Dat zou een veel duidelijker signaal zijn dan nu het geval is.

De heer Leo Cannaerts erkent dat het ontwerp slechts een eenmalige maatregel inhoudt, die geen stimulansen geeft om toekomstige investeringen te bevorderen. Belangrijk is echter vooral dat de centrale doelstellingen door het ontwerp worden gerealiseerd. Het was de bedoeling om het sociaal akkoord mee vorm te geven en om ook een lastenverlichting voor het bedrijfsleven door te voeren. Ongeveer 15.000 bedrijven zullen dankzij deze maatregel een tegemoetkoming krijgen. Indien 2 miljard frank ter beschikking wordt gesteld, dan levert dit per bedrijf gemiddeld toch al vlug 130.000 frank op. Een klein bedrijf, met een vijftal werknemers, kan al vlug ongeveer 100.000 frank ontvangen. Volgens de spreker is dit voor het bedrijfsleven niet alleen een signaal maar ook een schouderklop. Het is een beloning die meer dan verdiend is, na alle directe en indirecte lastenverhogingen die het bedrijfsleven in het recente verleden te verwerken heeft gekregen.

De minister herinnert in zijn antwoord vooreerst aan de vele hindernissen die het Vlaminov-ontwerp heeft moeten nemen. Het ontwerp van decreet werd ingediend op 29 juli. De discussie met de Raad van State heeft twee maanden gekost. Marivlam werd voorgesteld in maart-april 1996, waarna de discussie met Wallonië volgde. Het was al november toen een alternatief diende te worden uitgewerkt, dat vervolgens werd voorgelegd aan de sociale partners. Daarop volgde een moeilijke discussie in het Parlement. Uiteindelijk was het bijna maart toen de procedures met de SERV-partners, de Raad van State enzovoort konden worden gestart.

De minister treedt de stelling van de heer Robert Voorhamme bij dat de maatregel een belangrijke toekomstgerichte signaalfunctie heeft in de richting van het bedrijfsleven en van de federale en de Waalse overheid. In Vlaanderen werden de successierechten verlaagd en Wallonië is moeten volgen. Het feit alleen al dat er momenteel een ruime consensus bestaat over het principe van de lastenverlaging betekent volgens de minister een belangrijke stap vooruit. Nog in 1992 stelde de Vlaamse overheid voor om de onroerende voorheffing te verdubbelen. Nu doet men het omgekeerde, in functie van de werkgelegenheid.

Wat specifiek het retroactieve karakter van de maatregel betreft citeert de minister de verklaring

van de heer Vandenplas tijdens de hoorzitting : "De maatregel heeft weliswaar een retroactief karakter, maar de bedrijfsleiders waren al sinds december 1996 op de hoogte van de maatregel. De Vlaamse regering heeft in mei en juni persmededelingen gedaan waarbij iedereen op de hoogte werd gesteld van de maatregel. Bedrijfsleiders die aan planning doen, hebben er zeker al rekening mee gehouden. Op het ogenblik dat iedereen de mond vol heeft van lastenverlaging is het goed dat er in de plaats van lippendienst echte maatregelen worden genomen." Mocht het ontwerp pas voor de toekomst van kracht worden, dan zou de lastenverlaging nog twee jaar op zich moeten laten wachten. Dan zouden de lasten maar kunnen worden verlaagd in 1999, aangezien de tegemoetkoming is gebaseerd op een vastgestelde last die pas eind 1998 gekend zal zijn. Ook de schommelingen in de werkgelegenheid kunnen pas dan worden bestudeerd.

De heer Jean-Marie Bogaert repliceert daarop dat men geen twee jaar zou moeten wachten op de resultaten. Als de maatregelen nu worden getroffen voor 1998, dan worden de bedrijven vandaag gemotiveerd om in 1998 aanwervingen te doen, terwijl de financiële verrekening in 1999 gebeurt. De heer Jacques Laverge repliceert op de verklaringen van de heer Robert Voorhamme en van de minister dat het bedrijfsleven momenteel weinig boodschap heeft aan politieke signalen. Het wil concrete en toekomstgerichte maatregelen. Ook de heer Frans Wymeersch is van oordeel dat een signaal op zichzelf weinig economische betekenis heeft

– Interimarbeid

De heer Jos Stassen vraagt of interim-arbeid ook onder de definitie van 'arbeidsplaats' valt. De minister antwoordt dat het ontwerp enkel betrekking heeft op reguliere tewerkstelling, en dus niet op interim-arbeid. De regeling houdt een lastenverlaging in voor bedrijven die werkgelegenheid instandhouden. Interimarbeid is een andere vorm van werkgelegenheid. De minister herinnert eraan dat de door de commissie gehoorde fiscalist er eveneens op heeft gewezen dat dit decreet niet van toepassing is op interimarbeid.

De heer Jacques Laverge toont zich hierover verrast. Hij vestigt er de aandacht op dat heel wat bedrijven die niet onmiddellijk arbeiders of bedienden vinden een beroep doen op interim-arbeid en dit vaak voor een vrij lange periode. De sector vertegenwoordigt dan ook 70.000 of 80.000 mensen. Bedrijven nemen soms interim-arbeiders aan voor een heel jaar, niet enkel voor twee of drie

weken. Het is volgens de spreker dan ook eigenaardig dat interim-arbeid in het ontwerp niet als tewerkstelling wordt beschouwd. Hij kondigt een amendement aan om de maatregel ook op interim-arbeid van toepassing te maken (741/4). Het hele concept houdt immers een tegemoetkoming in voor stabilisatie of aanvulling van tewerkstelling. Maar nu is het in de praktijk louter een soort compensatie voor degenen die braafjes hun personeel hebben behouden of hebben doen toenemen. Wie daarentegen een beroep doet op interim-arbeid wordt bestraft.

De heer Robert Voorhamme herinnert er de heer Laverge aan dat de door de regering voorgestelde maatregel voortvloeit uit een akkoord tussen de sociale partners, waarbij een bepaald evenwicht werd gerealiseerd. Een verruiming van het begrip arbeidsplaats zou dit evenwicht verbreken. De sociale partners hebben wel gepleit om er bepaalde sectoren bij te betrekken, maar niet om de regeling uit te breiden tot de interim-arbeid. De heer Laverge geeft dit toe, maar is er niettemin van overtuigd dat de sociale partners interimarbeid als een volwaardige sector beschouwen. Er worden 80.000 arbeidsplaatsen door interimarissen ingevuld : dat is het grootste bedrijf in Vlaanderen. De spreker maakt er de heer Robert Voorhamme overigens nogmaals opmerkzaam op dat de sociale partners weinig enthousiasme konden opbrengen voor het bereikte compromis.

IV. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING

Artikel 1

Op dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Artikel 2

- Een amendement voorgesteld door de heren Jean-Marie Bogaert, Jos Stassen en Jacques Laverge strekt ertoe in § 2 op de tweede regel na de woorden "verwerkende nijverheid" de woorden " , de bouwnijverheid, het wegtransport, de distributie en de kleinhandel" in te voegen (Stuk 741 (1996-1997) – Nr. 4).

De indieners verwijzen daarbij naar het reeds geciteerde interview van 30 oktober 1997, waarin de minister te kennen gaf het toepassingsgebied nog veel ruimer te willen maken en ook de "De kleine Vlaamse zelfstandige, de bakker, de slager, de kapper, ..." te laten meegenieten van de lastenverlaging, op voorwaarde dat men personeel in dienst heeft. De indieners rekenen erop dat de minister daar nu niet op terugkomt. Het amendement wordt door de minister evenwel niet gesteund.

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2.

- Een amendement voorgesteld door de heren Carlos Lisabeth, Leo Cannaerts, Paul Deprez, Eddy Schuermans en Robert Voorhamme strekt ertoe in § 2 op de tweede regel na de woorden "verwerkende nijverheid" de woorden "de bouwnijverheid en het wegtransport" in te voegen (741/2).

Door het uitbreiden van de kostenverlagende maatregel tot de sectoren van het wegtransport en de bouwnijverheid, willen de indieners een discriminatie wegnemen ten opzichte van die eveneens arbeidsintensieve sectoren. Bovendien wordt er gewezen op de lastenverhogende maatregelen die de sector van het wegvervoer de laatste jaren moest ondergaan. Voor de bouwsector moet de kostenverlagende maatregel ondersteunend werken.

De indieners argumenteren verder dat met name de transportsector is in de laatste jaren met een aantal lastenverhogende maatregelen werd geconfronteerd. Het is volgens hen daarnaast ook verantwoord om de bouwsector te laten genieten van deze maatregel, aangezien er op het einde van dit jaar een voordeel voor die sector verdwijnt, namelijk de BTW-verlaging. De Vlaminov-regeling kan de betrokken bedrijven enigszins compenseren daarvoor. Daarbij komt dat de uitbreiding naar de genoemde sectoren tijdens de hoorzitting uitdrukkelijk werd bepleit door de sociale partners, en dit op basis van dezelfde redenen als door de indieners werden aangehaald.

De minister verwijst naar zijn aanvullende toelichting bij het ontwerp, waarbij hij een raming heeft gemaakt van de budgettaire implicaties van het voorgestelde amendement. Mede rekening houdend daarmee steunt hij het amendement.

De heer Jos Stassen vindt dat het aan de indieners van het amendement en niet aan de regering toekomt om de budgettaire implicaties van de uitbrei-

ding te berekenen en aan te tonen dat men daarmee binnen de perken van de begroting blijft. Ook van de amendementen van de oppositie wordt dit immers geëist. De heer Robert Voorhamme daarentegen beschouwt het als de taak van de regering om de budgettaire impact van een door het Parlement voorgesteld amendement te berekenen, wat zij ook gedaan heeft. Op basis daarvan kan het Parlement nu het amendement beter beoordelen.

De heer Jean-Marie Bogaert vindt elke uitbreiding van het toepassingsgebied van het ontwerp een stap in de goede richting. Hij merkt echter op dat de minister in het reeds geciteerde interview van 30 oktober 1997 al stelde: "De Vlaamse regering wou die [lastenverlaging] aanvankelijk alleen aan de bedrijven toekennen. Later kwamen er ook de transport- en bouwsector bij." De spreker leidt daaruit af dat het amendement van de meerderheid inzake de uitbreiding een doorgestoken kaart is, en dat de beslissing daaromtrent reeds lang door de Vlaamse regering genomen was. De indieners repliceren daarop dat hun amendement niet slaat op de volledige vervoersector, maar wel op het wegvervoer. Dit impliceert onder meer dat de regeling niet van toepassing wordt op de autocarondernemingen en havenbedrijven.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Artikel 3

- Een amendement voorgesteld door de heren Carlos Lisabeth, Leo Cannaerts, Paul Deprez, Eddy Schuermans en Robert Voorhamme strekt ertoe paragraaf 1 te vervangen (741/2/A).

De bedoeling van het amendement is enerzijds de vervanging van het investeringsvolume als uitsluitingscriterium door een pro rata-systeem, en anderzijds een verstrakking van het begrip van de in aanmerking komende investeringen, waarbij participaties worden uitgesloten.

De indieners argumenteren dat het amendement een aantal knelpunten verhelpt die tijdens de hoorzitting aan het licht zijn gekomen. Volgens het oorspronkelijke artikel 3, §1 diende een bedrijf minstens het bedrag van de investeringstegemoetkoming te investeren. De fiscalist heeft er tijdens de hoorzitting de aandacht op gevestigd dat degenen

die er enkele honderden of duizenden frank onder bleven, uit de boot zouden vallen. Het amendement komt aan deze tekortkoming tegemoet door de bedrijven met een onroerende voorheffing van 10 miljoen frank en een investering van slechts 7 miljoen frank pro rata een tegemoetkoming te bieden voor dat bedrag.

Verder bracht de hoorzitting volgens de indieners meer duidelijkheid omtrent het begrip 'nieuwe vaste activa'. Het werd oorspronkelijk kennelijk te ruim gedefinieerd, met als gevolg dat ook financiële vaste activa en participaties eronder konden vallen. Het lijkt de indieners echter aangewezen om de financiële vaste activa, met name de participaties, uit te sluiten van de regeling. Voor de gebruikte terminologie verwijzen de indieners naar het KB van 8 oktober 1976 over de jaarrekening van de ondernemingen.

Het amendement met betrekking tot de pro-rata-regeling draagt de goedkeuring weg van de minister. Indien men bijvoorbeeld voor 3,5 miljoen frank heeft geïnvesteerd en men heeft niet voldaan aan de investeringsverplichtingen, dan krijgt men in principe 0 frank. Via de pro-rata-regeling verliest men het voordeel niet volledig indien het investeringsbedrag niet op het niveau ligt van de tegemoetkoming per arbeidsplaats.

De minister gaat ook akkoord met het amendement dat betrekking heeft op de materiële en immateriële activa. Dit amendement omvat volgens hem een betere definitie van de activa. Toch gaat het hier volgens hem om een veeleer theoretische discussie, aangezien er niet veel ondernemingen zijn die in het buitenland participaties nemen voor een bedrag van 4 miljoen frank.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

- Een amendement voorgesteld door de heren Jean-Marie Bogaert, Jos Stassen en Jacques Laverge strekt ertoe een § 2 bis in te voegen (741/4/A). Het amendement houdt in dat ook interimarbeid op jaarbasis als volwaardige arbeidsplaats mee in rekening wordt genomen voor de lastenvermindering. De indieners verwijzen daarbij naar de discussie over de interimarbeid bij de algemene bespreking.

De heer Robert Voorhamme kant zich tegen het amendement, omdat op die manier een bedrijf dat 50 percent van zijn arbeid omzet in interimarbeid, evenzeer zou worden beloond. De indieners repliceren daarop dat de basisregel is dat de bedrijven

qua tewerkstelling stabiel moet blijven ten opzichte van het vorige jaar. Het is de door interimarbeid gerealiseerde meertewerkstelling die eveneens moet worden beloond.

De heer Jos Stassen verklaart dat hij met de indiening van dit amendement niet de indruk wil wekken dat hij de interimarbeid promoot. Nadat verschillende leden hem erop wijzen dat dit niet blijkt uit de tekst van het amendement, verklaart de heer Stassen dat hij zich bij de stemming over het amendement zal onthouden.

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

- Een amendement voorgesteld door de heren Jean-Marie Bogaert, Jos Stassen en Jacques Laverge strekt ertoe in § 6, op de zevende regel na het woord “nijverheid” de woorden “, de bouwnijverheid, het wegtransport, de distributie en de kleinhandel” in te voegen (741/4/B).

De indieners verwijzen naar de verantwoording bij een gelijkaardig amendement op artikel 2, § 2.

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2.

- Een amendement voorgesteld door de heren Carlos Lisabeth, Leo Cannaerts, Paul Deprez, Eddy Schuermans en Robert Voorhamme strekt ertoe om in § 6 op de zevende regel na het woord “nijverheid” de woorden “, de bouwnijverheid en het wegtransport” in te voegen (741/2/B).

De indieners verwijzen naar de verantwoording van een gelijkaardig amendement op artikel 2, § 2.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

- Een amendement voorgesteld door de heren Carlos Lisabeth, Leo Cannaerts, Paul Deprez, Eddy Schuermans en Robert Voorhamme strekt ertoe in § 6 op de negende en tiende regel na het woord “tewerkstelling” de woorden “en investeringen, zoals omschreven in artikel 3, § 1,” in te voegen (741/2/C).

De indieners verklaren dat deze toevoeging erop gericht is dat ook de investeringsverplichting dient vervuld te worden door de onderneming en niet door de eigenaar-leasinggever/verhuurder.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

- Een amendement voorgesteld door de heren Carlos Lisabeth, Leo Cannaerts, Paul Deprez, Eddy Schuermans en Robert Voorhamme strekt ertoe in § 6 op de twaalfde en dertiende regel het woord “doorgestort” te vervangen door het woord “overgedragen”.

Met deze wijziging willen de indieners het mogelijk maken dat ingeval van verhuur of leasing het voordeel van de tegemoetkoming rechtstreeks aan de onderneming kan uitbetaald worden. Volgens de indieners wordt de zaak op die manier eenvoudiger en vermindert de administratieve rompslomp wanneer de tegemoetkoming wordt overgedragen in plaats van doorgestort. De eigenaar kan dan met een gewone verklaring de onroerende voorheffing en het mogelijke voordeel kenbaar maken en overdragen aan de onderneming. Dat zou ook juridische geschillen, bij een failliet en dergelijke, voorkomen.

De minister kan instemmen met de amendementen betreffende de leasingproblematiek, aangezien die een adequate oplossing bieden voor het probleem.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

- Een amendement voorgesteld door de heren Leo Cannaerts en Carlos Lisabeth strekt ertoe in § 6 op de twaalfde regel de woorden “het voordeel” te vervangen door de woorden “de investeringstegemoetkoming” (741/4).

Het amendement wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding.

Het aldus geamendeerde artikel 3 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Er wordt verwezen naar de discussie hierover in de uiteenzetting van de heer Y. Verdingh tijdens de hoorzitting (741/3).

Artikel 4

De heer Jean-Marie Bogaert vraagt vooraf duidelijkheid over de manier waarop de regering de begrippen 'be- en verwerkende nijverheid', 'laaggeschoolde langdurig werklozen' en 'personeels-eenheid' zal definiëren. Wat meer specifiek dat laatste begrip betreft vraagt de spreker bijkomen-

de informatie over de verbintenis die de ondernemingen moet aangaan inzake de tijdsduur van de werkgelegenheid. Men gaat de werkgelegenheid bijvoorbeeld op basis van een aanwerving van 1 december 1997 meten. Als in februari van 1998 blijkt dat die werknemer niet voldoet en ontslagen wordt, hoe gebeurt de meting dan? Op welke termijn wordt de werkgelegenheid gemeten? Gaat het om gemiddelden op jaarbasis? De minister verwijst in zijn antwoord naar zijn aanvullende uiteenzetting.

Het artikel laat volgens de heer Leo Cannaerts nog heel wat ruimte. In dit verband pleit hij nogmaals voor een administratief eenvoudige manier van gegevensgaring. Voor de groepsvorming en de economische realiteit moet men remmen kunnen inbouwen. Voor alle documenten die nu reeds beschikbaar zijn, moet zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van de jaarrekeningen, het aanslagbiljet, de aangevraagde RSZ-attesten en de VDAB-attesten die op een eenvoudige manier beschikbaar zijn en reeds bestaan. Het zou immers onverstandig zijn om voor een eenmalige maatregel een volledig nieuwe procedure uit te werken.

- Een amendement voorgesteld door de heren Jean-Marie Bogaert, Jos Stassen en Jacques Laverge strekt ertoe op de tweede regel na de woorden “verwerkende nijverheid” de woorden “, bouwnijverheid, wegtransport, distributie, kleinhandel” in te voegen (741/4).

De indieners verwijzen naar de verantwoording bij een gelijkaardig amendement op artikel 2, § 2.

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2.

- Een amendement voorgesteld door de heren Carlos Lisabeth, Leo Cannaerts, Paul Deprez, Eddy Schuermans en Robert Voorhamme strekt ertoe op de tweede regel na de woorden “verwerkende nijverheid” de woorden “, bouwnijverheid, wegtransport” in te voegen (741/2).

De indieners verwijzen naar de verantwoording bij een gelijkaardig amendement op artikel 2, § 2.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 4 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Artikel 5

Op dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Eindstemming

Het geamendeerde ontwerp van decreet houdende een vermindering van de onroerende voorheffing ter stimulering van tewerkstellingsbevorderende investeringen wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

De verslaggever,

De voorzitter,

Eddy SCHUERMANS Robert VOORHAMME

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

§ 1. In dit decreet wordt onder onroerende voorheffing het totale bedrag aan onroerende voorheffing en provinciale en gemeentelijk opcentiemen verstaan dat ten laste van de belastingplichtige met betrekking tot het aanslagjaar 1998 werd ingekohierd.

§ 2. Aan ondernemingen actief in de sectoren van de bewerkende en de verwerkende nijverheid, de bouwnijverheid en het wegtransport wordt op hun verzoek, dat uiterlijk op 30 juni 1998 het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap dient te bereiken, een investeringstegemoetkoming verleend die in mindering komt van de onroerende voorheffing op onroerende goederen, met inbegrip van materieel en outillage, die door de belastingplichtige in het Vlaamse Gewest zijn belegd en die door deze ondernemingen voor de uitoefening van beroepswerkzaamheden worden aangewend.

Artikel 3

§ 1. Deze investeringstegemoetkoming wordt toegekend :

1° in de mate dat de belastingplichtige tijdens het kalenderjaar 1997 het bedrag van de investeringstegemoetkoming waarop hij overeenkomstig §§ 2, 3 en 4 kan aanspraak maken, heeft geïnvesteerd in nieuwe materiële en/of immateriële vaste activa ;

2° indien de tewerkstelling van de belastingplichtige in het Vlaamse Gewest in het kalenderjaar 1997 toegenomen of minstens behouden is in vergelijking met het kalenderjaar 1996.

§ 2. De investeringstegemoetkoming bedraagt :

1° 20.000 BEF per personeelseenheid tewerkgesteld in het Vlaamse Gewest voor kleine ondernemingen die voldoen aan de voor-

waarden inzake personeelsbestand, jaaromzet en balanstotaal, en samenstelling van kapitaal voor kleine ondernemingen in toepassing van de wet van 4 augustus 1978 inzake economische expansie en zoals omschreven in de communautaire kaderregeling van 16 juli 1996 inzake overheidssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen ;

2° 10.000 BEF per personeelseenheid tewerkgesteld in het Vlaamse Gewest voor de overige belastingplichtigen.

§ 3. De investeringstegemoetkoming wordt verhoogd met :

1° ofwel 5.000 BEF per bijkomend gecreëerde arbeidsplaats in het Vlaamse Gewest in de loop van het kalenderjaar 1997 ;

2° ofwel 10.000 BEF per bijkomend gecreëerde arbeidsplaats in het Vlaamse Gewest voor een laaggeschoolde langdurig werkloze in de loop van het kalenderjaar 1997.

§ 4. Het totale bedrag van de investeringstegemoetkoming kan per belastingplichtige nooit meer bedragen dan de onroerende voorheffing te zijnen laste ingekohierd, met een absoluut maximum van 100.000 ECU.

§ 5. Het verkrijgen en behouden van het voordeel van de investeringstegemoetkoming is onderworpen aan de voorwaarde dat de onderneming de volgende verbintenis aangaat en naleeft : dat zij geen steunmaatregelen zal aanvragen of genieten die ertoe zouden leiden dat wat deze steun betreft de 'de minimis' regel vervat in de Mededeling van de Europese Commissie 96/C 68/06 niet van toepassing zou zijn.

§ 6. De investeringstegemoetkoming betreft eveneens de onroerende voorheffing verschuldigd door belastingplichtigen die de betreffende onroerende goederen verhuren of in financiële leasing geven aan ondernemingen die de goederen aanwenden in de be- of verwerkende nijverheid, de bouwnijverheid en het wegtransport in het Vlaamse Gewest, en waarbij de huurder of leasingnemer aan de vereisten inzake toename of behoud van de tewerkstelling en investeringen, zoals omschreven in artikel 3, § 1, voldoet. In dat geval is de investeringstegemoetkoming onderworpen aan de voorwaarde dat het de investeringstegemoetko-

ming volledig wordt overgedragen ten gunste van deze huurder of leasingnemer.

Artikel 4

De Vlaamse regering omschrijft de begrippen be- en verwerkende nijverheid, bouwnijverheid, wegtransport en laaggeschoolde langdurig werkloze, bepaalt wat onder personeelseenheid wordt verstaan, alsook de criteria voor de vaststelling van de toename of het behoud van de tewerkstelling, stelt bijzondere regels vast ten aanzien van ondernemingen die niet per kalenderjaar boekhouden en stelt nadere regelen vast inzake aanvraag en controle.

Artikel 5

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

BIJLAGE

Budgettaire kost van Vlaminov

In het Vesoc-akkoord van 14 december 1995 werd 1,4 miljard frank voorzien voor de loonkosten-verlagende maatregel. Ondertussen wordt voor de komende drie jaar een enveloppe van 10 miljard frank naar voor geschoven om arbeidskosten-verlagende maatregelen te nemen. Dit betekent dat voor 1998 in totaal 4,5 miljard frank ter beschikking zou kunnen zijn voor arbeidskosten-verlagende maatregelen.

Op basis van de meest recent bruikbare gegevens van de balanscentrale kan vastgesteld worden dat er in 1995 in de be- en verwerkende nijverheid 586 grote ondernemingen waren waarin de werkgelegenheid ten opzichte van het voorgaande jaar minstens werd behouden. In totaal gaat het om 118.360 arbeidsplaatsen, waarvan 7.067 nieuw gecreëerde. De 44 ondernemingen (met 50.476 behouden en 2.308 extra arbeidsplaatsen) die meer dan 400 werknemers tewerkstellen en hun werkgelegenheid minstens stabiel hielden, kunnen niet meer ontvangen dan 4 miljoen frank. In de kleine ondernemingen behielden 7.112 ondernemingen minstens hun werkgelegenheid, wat resulteert in een behoud van 61.106 en een aangroei van 5.647 arbeidsplaatsen.

De totale **maximale** rechten, die de ondernemingen zouden kunnen doen gelden, worden geraamd op 2.218.850.000 frank. **Het is duidelijk dat de effectief uit te betalen rechten in het kader van de maatregel lager zullen uitvallen.** De raming houdt immers geen rekening met het feit dat slechts kan genoten worden van de maatregel wanneer de onderneming zelf aanvraagt en voldoet aan de investeringsvoorwaarde, dat verschillende onroerende goederen reeds vrijgesteld zijn van onroerende voorheffing in het kader van de wetten op de economische expansie, dat ook rekening gehouden moet worden met een eventuele cumul met andere steunmechanismen en vooral dat de korting het verschuldigde bedrag aan onroerende voorheffing niet mag overschrijden. In een heel aantal gevallen zal dit laatste leiden tot een beperking van het theoretische recht van de onderneming.

Tabel I : Raming van de maximale bedragen voor Vlaminov 1998 zonder rekening te houden met OV plafonds.

Grote ondernemingen	111.293 x 10.000 = 7.067 x 15.000 =	1.112.930.000 106.005.000
Kleine ondernemingen	61.106 x 20.000 = 5.647 x 25.000 =	1.222.120.000 141.175.000
De minimis ³		(363.380.000)
Totale raming		2.218.850.000

Gezien de vraag van de Vlaamse sociale partners om Vlaminov te verlengen en te verbreden, en het terzake ingediende amendement heb ik laten onderzoeken wat de budgettaire gevolgen zouden zijn. Onderstaande berekening geeft aan hoeveel een uitbreiding van Vlaminov tot deze twee sectoren zou kunnen kosten.

³ In totaal zouden de 44 ondernemingen met meer dan 400 werknemers recht kunnen uitoefenen op 539.380.000 frank. Vermits de minimis hen beperkt tot 44 x 4 miljoen = 176.000.000, moet het verschil (363.380.000) van het totaal afgetrokken worden.

In de bouwsector waren in 1995 131 grote ondernemingen die hun tewerkstelling minstens op peil wisten te houden. Er bleven 12.348 banen behouden en er werden er 1.176 bijgewonnen. Eén onderneming overschrijdt de “de minimis-regel” met 470.000 frank. Daarnaast zijn er 7.555 kleine ondernemingen die 42.953 arbeidsplaatsen konden behouden en 3.880 arbeidsplaatsen bij creëerden.

Tabel II : Vlaminov in de bouwsector

Grote ondernemingen	12.348 x 10.000 = 1.176 x 15.000 =	123.480.000 17.640.000
Kleine ondernemingen	42.953 x 20.000 = 3.880 x 25.000 =	859.060.000 97.000.000
De minimis		(470.000)
Totale raming bouwsector		1.096.710.000

Bij het transport over de weg komen 70 grote ondernemingen in aanmerking met 5.923 behouden en 596 bijgemaakte arbeidsplaatsen. Geen enkel bedrijf overschrijdt de “de minimis”. Daarnaast zijn er 2.209 kleine ondernemingen die goed zijn voor 16.653 behouden en 1.643 bij gecreëerde jobs.

Tabel III : Vlaminov in het wegtransport

Grote ondernemingen	5.923 x 10.000 596 x 15.000	59.230.000 8.940.000
Kleine ondernemingen	16.653 x 20.000 = 1.643 x 25.000 =	333.060.000 41.075.000
De minimis		-
Totale raming wegtransport		442.305.000

In tabel IV ten slotte worden de verschillende sectoren en subsectoren, die in aanmerking komen voor de uitbreiding van Vlaminov op een rijtje gezet.

Tabel IV : Totale raming van uitgebreide Vlaminov

SECTOR	MAXIMALE RAMING	CUMUL
Be- en verwerkende nijverheid	2.218.850.000	2.218.850.000
Bouwsector	1.096.710.000	3.315.560.000
Wegtransport	442.305.000	3.757.865.000

Dit betekent dat de maximale raming van de **theoretische** rechten van Vlaminov, uitgebreid naar de bouwsector en het wegtransport, 3.757.865.000 frank bedraagt. De uiteindelijk

opeisbare rechten zullen echter veel lager liggen. Vooral in de bouw- en transportsector valt te verwachten dat heel wat theoretische rechten zullen botsen op de bovengrens van de verschuldigde onroerende voorheffing.

Schatting van de bovengrens van de onroerende voorheffing

Omtrent de verschuldigde onroerende voorheffing van ondernemingen zijn geen statistieken voorhanden. Er werd gepoogd een schatting te maken van de totale onroerende voorheffing die verschuldigd is door de ondernemingen, betrokken bij Vlaminov. Deze schatting werd gemaakt op basis van enerzijds cijfers in verband met materiële vaste activa van de Balanscentrale (1995) en anderzijds op basis van de totale opbrengst van de onroerende voorheffing op materieel en outillage, die wel voorhanden is.

Via de balanscentrale kan per betrokken sector de totale waarde van de materiële vaste activa onderscheiden worden voor de kleine en de grote ondernemingen die hun werkgelegenheid in 1995 minstens behouden hebben. Er kan van uitgegaan worden dat het percentage dat elke sector inneemt in het totale materiële vaste actief van de Vlaams economie overeenstemt met het aandeel dat deze sector betaalt in de onroerende voorheffing op materieel en outillering.

Het aandeel van de geselecteerde sectoren in de inkomsten van de onroerende voorheffing op materieel en outillering bedraagt 1,35 miljard frank. Op basis van de statistiek inzake kadastrale inkomens volgens hun affiniteit (voor het Vlaams Gewest op 1 januari 1996) kan gesteld worden dat het kadastraal inkomen op materieel en outillering ongeveer even groot is als het industrieel kadastraal inkomen op andere onroerende goederen. Op die manier zou de absolute bovengrens van de verruimde Vlaminov liggen op 2,7 miljard frank. De absolute bovengrens van de oorspronkelijke Vlaminov komt dan te liggen op 2,2 miljard frank.

Tabel V : Aandelen in materieel vast actief en in OV op outillering

SECTOR	MVA ⁴ in 1000 F	AANDEEL	SCHATTING van OV in 1000 F
Vlaamse Economie	1.995.468.732	100%	7.312.000
Be- en verwerkende nijverheid	GO : 206.839.267 KO : 93.945.667	10,4% 4,7%	757.922 344.245
Bouwsector	GO : 5.746.333 KO : 31.907.172	0,3% 1,6%	21.056 116.918
Wegtransport	GO : 6.460.480 KO : 25.111.582	0,3% 1,3%	23.673 92.016
Totale OV op materieel en outillering over de drie bovenstaande sectoren			1.355.830

Daarnaast moet nog met andere criteria rekening gehouden worden, waardoor de uiteindelijk uitgekeerde rechten lager dan deze 2,7 miljard frank zullen liggen :

⁴ MVA is Materieel Vast Actief

- Men komt pas in aanmerking voor vermindering wanneer men zelf aanvraagt. Hier zullen een aantal ondernemingen door de mand vallen.
- De te betalen onroerende voorheffing zal voor sommige ondernemingen nog lager liggen dan hier berekend, omdat zij kunnen gebruik maken van kortingen op basis van de expansiesteun.
- Wanneer ondernemingen van nog andere steunregimes gebruik maken, bestaat de kans dat zij de de minimis-regel gecumuleerd doorbreken.
- De ondernemingen moeten voldoen aan de volledige investeringsvereiste.

De Vlaamse regering heeft zich op basis van de hoger vermelde cijfers akkoord verklaard om 2 miljard F. te voorzien. Eventuele overschrijdingen zullen tijdens de begrotingscontrole verder toegewezen worden.
